

4

LES BALEARS: ANÀLISI REGIONAL I PER ILLES

RESUM

Les estimacions que ha fet la Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears sobre el creixement de l'economia a les Illes Balears per a l'any 2007 és d'un 3%, amb un valor de 21.222,9 milions d'euros corrents i una recuperació de 0,2 punts percentuals respecte del 2006. Aquest creixement se situa 0,8 punts percentuals per sota de l'Estat espanyol, però és superior en 0,4 punts percentuals al de la zona euro.

Per sectors econòmics, el sector primari té una estimació de creixement per al 2007 del 2,0%, amb una pèrdua d'1,5 punts percentuals respecte de l'any passat. El sector de la indústria i de l'energia presenta un creixement de l'1,5% el 2007, amb una pèrdua percentual de dues dècimes respecte de l'any passat. El sector de la construcció creix el 3,8%, amb un guany percentual de 0,1 punt per comparació a l'any passat. Finalment, el sector serveis creix un 3,1%, la qual cosa presenta un guany de tres dècimes en relació amb l'any passat. Mallorca creix un 3,2%, Menorca un 1,4% i les Pitiüses un 2,7%.

Les dades de la Comptabilitat Regional d'Espanya, base 2000, que elabora l'INE per al període 2000-2007 permeten estimar la millora del creixement relatiu de les Illes Balears per comparació a la resta de comunitats autònomes. Aquestes dades mostren que per a l'any 2007 el creixement de les Balears no és el més petit per al conjunt de comunitats autònomes, tal com ha passat en els darrers cinc anys, ja que presenta un creixement igual a la mitjana espanyola i Andalusia, i superior als de Melilla, la Comunitat Valenciana, Catalunya, Castella i Lleó i Astúries.

La inflació valorada mitjançant l'índex de preus de consum (IPC) va ser del 2,7% a les Illes Balears, 0,12 punts inferior a la de l'Estat; però aquesta és 0,6 punts superior a la que presenta l'índex harmonitzat de preus al consum (IHPC) de la Unió Europea (UE-12), la qual cosa reflecteix una pèrdua de competitivitat, en relació amb els països europeus, per a tots els béns i serveis que s'ofereixen des de les Balears. Pel que fa a la inflació subjacent, un cop descomptats els efectes inflacionistes dels aliments no elaborats i de l'energia, les Balears són la comunitat autònoma que la presenta més baixa, juntament amb les Canàries, amb el 2,9%.

Les Illes Balears presenten un nivell de vida alt i, en termes de renda familiar bruta disponible per càpita corregida pel poder de compra, les Illes Balears se situen en setena posició en el conjunt de comunitats autònomes, amb un índex respecte d'Espanya de 100 de 103,79, darrere de Madrid (129,21), el País Basc (126,33), Navarra (126,25), Aragó (111,90), Catalunya (108,38) i Cantàbria (103,90).

4.1.

INTRODUCCIÓ

A la Memòria del CES 2004 vàrem fer una breu nota metodològica sobre l'estructura de l'índex d'aquest apartat.³² Enguany s'hi han introduït alguns canvis, que comentem tot seguit.

Pel que fa a l'anàlisi de l'oferta, s'ha reestructurat. Així, s'ha canviat la ubicació de l'apartat dedicat a l'anàlisi regional de l'oferta per comunitats autònomes en base a les dades de la Comptabilitat Regional de l'INE. Ara aquesta anàlisi es presenta just després de l'anàlisi dedicada a les estimacions macroeconòmiques fetes per la Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears per illes i per sectors econòmics.

Un cop feta l'anàlisi macroeconòmica de l'oferta, hi ha l'anàlisi macroeconòmica de la demanda, la renda real per càpita, l'estalvi, la inversió i la capacitat de finançament, i l'anàlisi de la distribució funcional de la renda, feta com sempre a partir de les dades de la FUNCAS. En relació amb la selecció de les dades de la FUNCAS a la Memòria del CES de l'any 2004 ja dèiem que:

32. Vegeu la Memòria del CES 2004, pàg. 45-48.

«Malauradament, per fer tot aquest desglossament de l'anàlisi regional no disposem avui dia d'un sistema estadístic oficial unificat en l'àmbit europeu, nacional i regional, que ens assegurí una única base de dades homogènia, rigorosa, comparable i fiable [...].

»Les Illes Balears no disposen d'un sistema estadístic oficial que permeti estimar-ne cada any les principals macromagnituds ordenades de manera sistemàtica en un sistema de comptabilitat regional que sigui homogeni, homologable i contrastable amb les dades de la comptabilitat regional d'Espanya que elabora l'INE, ni tampoc amb les dades regionals que elabora Eurostat [...].

»A part de l'INE, a Espanya hi ha una potent base de dades regionals, la de la FUNCAS (Fundació de les Caixes d'Estalvis Confederades per a la Investigació Econòmica i Social), que, de manera rigorosa, homogènia i més actualitzada que l'INE, dóna informació suficient per poder analitzar l'evolució dels nivells de benestar social, estimats per l'evolució de la renda familiar bruta disponible per càpita expressada en paritat de poder adquisitiu (RFBD en PPA) [...].

»La FUNCAS també dóna informació regional desglossada per grans sectors institucionals, la qual cosa permet estudiar l'evolució en l'àmbit privat i públic de les rendes productives generades, així com determinar el consum privat i el públic, l'estalvi privat i el públic, la inversió privada i la pública i les seves capacitats i/o necessitats de finançament, d'acord amb l'anàlisi que, també permet fer, de la balança per operacions corrents.»

Igualment, la base de la FUNCAS també permet analitzar la distribució funcional de la renda entre els salaris i els excedents bruts d'explotació.

En definitiva, com que és una base homogènia, regionalitzada i coherent que dóna molta més informació desglossada que l'INE, ens dóna raons suficients per continuar sent una de les bases estadístiques essencials d'aquest apartat.

4.2.

L'ANÀLISI DE L'OFERTA PRODUCTIVA

En aquest apartat analitzam en primer lloc l'estructura productiva de l'oferta de Balears per sectors econòmics i per illes a partir de les estimacions macroeconòmiques que ha fet la Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears per al període 2004-2007, i després analitzam l'oferta productiva de Balears en relació amb la resta de comunitats autònomes a partir de la Comptabilitat Regional d'Espanya de l'INE.

4.2.1. L'ANÀLISI DE L'OFERTA PRODUCTIVA DE LES ILLES BALEARS I PER ILLES

Segon les dades de la Direcció General d'Economia, el valor del VAB a preus corrents de l'economia de les Illes Balears per a l'any 2007 se situa en 21.222,9 milions d'euros.

La distribució del VAB per sectors econòmics mostra una estructura productiva en què més del 81% de l'activitat econòmica es concentra en el sector terciari, mentre

que l'11% restant es genera a la construcció, el 6% a la indústria i energia, i el sector primari representa menys del 2% del PIB regional. (Vegeu els quadres I-21 i I-22.)

QUADRE I-21. VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB PER SECTORS ECONÒMICS EN EUROS CORRENTS (2004-2007)

	2004	% del VAB	2005	% del VAB	% var.
Sector primari	312.114,70	1,78%	334.958,11	1,80%	7,3%
Indústria i Energia	1.116.697,03	6,38%	1.155.700,30	6,21%	3,5%
Construcció	1.833.327,35	10,47%	2.077.589,07	11,17%	13,3%
Serveis	14.242.302,41	81,36%	15.033.471,60	80,82%	5,6%
Total de les Balears	17.504.441,50	100,00%	18.601.719,09	100,00%	6,3%

	2006	% del VAB	% var.	2007	% del VAB	% var.
Sector primari	333.407,63	1,68%	-0,5%	355.275,34	1,67%	6,6%
Indústria i Energia	1.207.873,19	6,09%	4,5%	1.284.555,38	6,05%	6,3%
Construcció	2.311.159,38	11,66%	11,2%	2.481.174,54	11,69%	7,4%
Serveis	15.974.702,60	80,57%	6,3%	17.101.876,89	80,58%	7,1%
Total de les Balears	19.827.142,80	100,00%	6,6%	21.222.882,15	100,00%	7,0%

Unitat: en milers d'euros.

Font: Direcció General d'Economia.

QUADRE I-22. VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB PER SECTORS ECONÒMICS EN EUROS CONSTANTS DEL 2004 (2004-2007)

	2004	% del VAB	2005	% del VAB	% var.
Sector primari	312.114,70	1,78%	318.669,11	1,78%	2,1%
Indústria i Energia	1.116.697,03	6,38%	1.130.097,40	6,30%	1,2%
Construcció	1.833.327,35	10,47%	1.879.160,54	10,48%	2,5%
Serveis	14.242.302,41	81,36%	14.598.359,97	81,44%	2,5%
Total de les Balears	17.504.441,50	100,00%	17.926.287,02	100,00%	2,4%

	2006	% del VAB	% var.	2007	% del VAB	% var.
Sector primari	329.822,53	1,79%	3,5%	336.418,98	1,77%	2,0%
Indústria i Energia	1.149.309,05	6,23%	1,7%	1.166.088,96	6,14%	1,5%
Construcció	1.948.689,48	10,57%	3,7%	2.022.739,68	10,65%	3,8%
Serveis	15.007.114,05	81,41%	2,8%	15.469.333,17	81,44%	3,1%
Total de les Balears	18.434.935,11	100,00%	2,8%	18.994.580,79	100,00%	3,0%

Unitat: en milers d'euros.

Font: Direcció General d'Economia.

Segons aquestes dades, el creixement regional de l'economia balear el 2007 va ser del 3,0%, amb una recuperació de 0,2 punts percentuals respecte del 2006. Aquest creixement se situa 0,8 punts percentuals per sota de l'Estat espanyol, però és superior en 0,4 punts percentuals al de la zona euro. (Vegeu el quadre I-23 i el gràfic I-9.)

Les estimacions sobre el creixement econòmic regional de Balears l'any 2007 fetes pels diferents serveis d'estudis es mouen dins una forquilla compresa entre el 2,7% i el 3,8%. (Vegeu el gràfic I-10.)

Si analitzam el creixement econòmic de Balears al llarg del darrer trienni 2004-2006 i el comparam amb Espanya i la zona euro, resulta que les dades per a Balears són de l'1,6%, el 2,4% i el 2,8%. Per a Espanya les taxes són superiors i s'estimen en el 3,1%, el 3,6% i el 3,9%; i per a la zona euro són de l'1,8%, l'1,5% i el 2,8%. Per tant, Balears es situa en una zona de creixement intermèdia entre Espanya i la zona euro.

Si analitzam l'evolució del creixement econòmic per sectors econòmics, el sector primari té una estimació de creixement

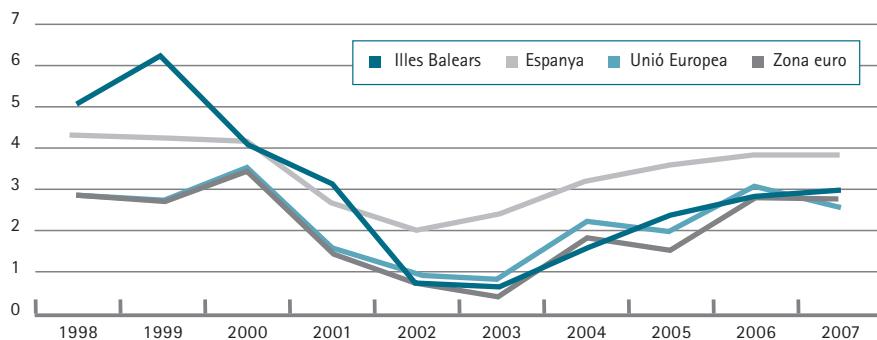
QUADRE I-23. EVOLUCIÓ I PERSPECTIVES DE LES ILLES BALEARS (2004-2007)

	2004	2005	2006	2007 ^e
Zona euro	1,8	1,5	2,8	2,6
Espanya	3,1	3,6	3,9	3,8
Illes Balears	1,6	2,4	2,8	3,0
Mallorca	1,7	2,6	3,1	3,2
Menorca	1,8	1,9	1,5	1,4
Illes Pitiüses	1,2	1,2	2,1	2,7

e. estimació.

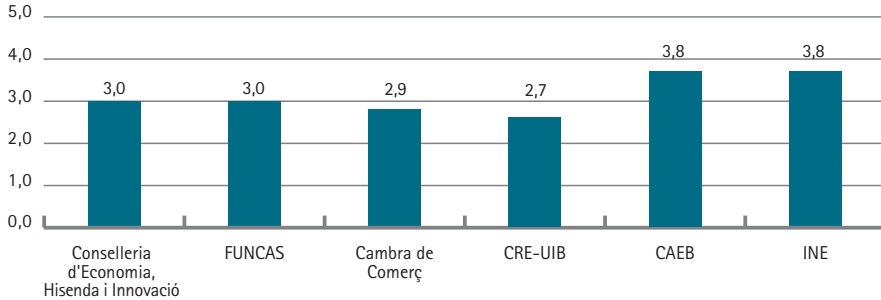
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. *Cojuntura Econòmica*, març 2008.

Gràfic I-9
Estimació del creixement del PIB (1998-2007)

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic I-10
Estimació del PIB de l'any 2007 a les Illes Balears

Font: Elaboració pròpia.

QUADRE I-24. TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL PIB A PREUS CONSTANTS PER SECTORS PRODUCTIUS (EN %) (2005-2007)

	2005	2006	2007 ^e
Sector primari	2,1	3,5	2,0
Indústria	1,2	1,7	1,5
Construcció	2,5	3,7	3,8
Serveis	2,5	2,8	3,1

e. estimació.

Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. *Cojuntura Econòmica*, març 2008.

per al 2007 del 2,0%, amb una pèrdua d'1,5 punts percentuals respecte de l'any passat, si bé es cert que es manifesten símptomes de desacceleració considerables. El sector de la indústria i l'energia presenta un creixement de l'1,5% el 2007, amb una pèrdua percentual de dues dècimes respecte de l'any passat. El sector de la construcció creix el 3,8%, amb un guany percentual de 0,1 punt en comparació de l'any passat. Finalment, el sector dels serveis creix el 3,1%, la qual cosa representa un guany de tres dècimes en relació amb l'any passat, a conseqüència de la demanda dels residents i dels no residents. (Vegeu el quadre I-24.)

Aquestes dades es poden complementar amb les que ha elaborat Hispalink. Així, no hi ha cap branca del sector secundari (energia, béns intermedis, béns d'equip i béns de consum) que presenti un creixement per sobre de la mitjana balear, ni per al 2007 ni per a les previsions de l'any 2008. Els anys 2007 i 2008 el sector de la construcció creix per sobre de la mitjana regional. Quant a les branques de serveis (transportos i comunicacions, serveis destinats a la venda i serveis no destinats a la venda), totes presenten un creixement per sobre de la mitjana regional els dos anys. El sector primari presenta un creixement inferior a la mitjana regional. (Vegeu el quadre I-25.)

QUADRE I-25. CREIXEMENT REGIONAL A 9 SECTORS. TAXES DE VARIACIÓ REAL (2007-2008)

	Agricultura		Energia		Béns intermedis		Béns d'equip		Béns de consum		Construcció		Transports i comunicacions		Serveis destinats al mercat		Serveis no destinats al mercat		Total	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Andalusia	3,0	-1,3	2,0	2,9	3,1	1,6	3,8	0,9	1,7	0,8	4,1	2,8	4,1	3,7	4,1	3,3	4,2	3,4	3,9	2,8
Aragó	3,8	0,2	0,6	1,9	4,9	3,5	6,6	6,3	1,9	0,7	7,1	4,1	3,0	3,2	4,2	3,1	4,3	3,3	4,4	3,3
Astúries	-0,5	-0,6	2,8	1,5	3,0	2,5	5,9	4,4	1,7	1,0	5,8	3,6	3,1	3,9	3,0	2,7	3,5	3,0	3,5	2,9
Cantàbria	2,8	-0,4	2,0	1,7	2,7	1,3	4,1	3,8	2,4	2,3	5,3	4,6	3,6	3,6	3,8	2,7	3,9	3,0	3,8	2,9
Castella i Lleó	5,0	2,5	2,0	2,5	2,7	2,2	3,2	2,8	2,5	2,0	4,4	3,1	3,1	3,4	3,9	2,8	3,3	2,8	3,6	2,8
Castella-La Manxa	4,9	2,6	2,7	2,6	3,6	2,6	4,8	3,9	2,7	2,0	4,9	3,6	4,1	3,2	3,9	2,9	3,5	3,1	3,9	3,0
Catalunya	2,3	0,4	2,8	2,6	4,8	2,3	6,3	3,7	2,8	1,9	2,4	1,6	4,5	3,6	3,3	2,5	4,3	3,9	3,7	2,7
Comunitat Valenciana	6,0	0,6	1,7	2,5	4,5	2,3	7,3	4,8	2,0	1,4	4,2	3,0	3,8	3,8	3,9	2,8	4,0	3,2	4,0	2,9
Extremadura	3,9	3,3	2,6	2,4	3,0	2,3	5,0	3,2	2,4	2,1	4,3	3,1	3,8	3,4	3,2	2,7	3,7	3,1	3,6	2,9
Galícia	1,8	0,4	-0,2	2,1	4,6	3,7	5,6	4,4	7,0	5,8	4,2	3,2	4,0	3,6	4,1	2,9	4,9	3,4	4,2	3,2
Illes Balears	1,5	-2,3	0,7	1,7	0,3	1,0	1,3	1,1	0,9	1,6	3,3	2,8	3,1	3,0	3,2	2,8	3,6	2,8	3,0	2,7
Illes Canàries	-5,2	-2,9	0,8	0,8	0,8	1,5	0,2	1,0	-1,0	0,0	4,1	3,1	1,9	1,8	2,6	1,8	5,1	4,9	2,9	2,4
La Rioja	3,4	0,5	2,0	2,1	3,0	2,3	3,0	3,3	3,1	2,1	4,9	4,1	4,0	3,5	3,7	3,0	3,8	3,0	3,6	2,8
Madrid	5,3	0,8	1,8	2,1	3,8	1,9	7,0	4,7	3,1	1,4	3,8	2,8	4,4	4,1	4,1	2,7	4,2	3,1	4,2	3,0
Múrcia	1,4	-0,3	7,7	9,3	4,5	3,5	4,2	3,9	3,9	3,4	4,4	3,0	3,9	3,6	4,0	2,8	4,5	3,5	4,1	3,1
Navarra	3,5	1,0	1,8	1,8	3,0	2,1	4,7	3,0	2,5	2,2	4,9	3,9	3,6	3,2	3,8	2,8	4,0	3,0	3,9	2,8
País Basc	4,4	-1,0	3,7	2,9	3,5	3,1	6,1	4,6	2,8	1,9	3,9	3,1	3,9	3,3	3,3	2,4	3,4	3,0	3,9	3,0
Espanya	3,3	0,3	2,1	2,5	4,0	2,3	5,8	4,0	2,7	1,8	4,0	2,9	3,9	3,6	3,7	2,7	4,1	3,3	3,9	2,8

Font: Hispalink.

**QUADRE I-26. VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB PER ILLES
(EN EUROS CORRENTS) (2004-2007)**

	2004	% del VAB	2005	% del VAB	% var.
Mallorca	13.815.564,80	78,93%	14.715.388,78	79,11%	6,5%
Menorca	1.514.016,025	8,65%	1.601.540,17	8,61%	5,8%
Illes Pitiüses	2.174.860,68	12,42%	2.284.790,13	12,28%	5,1%
Total de les Balears	17.504.441,50	100,00%	18.601.719,09	103,77%	6,3%

	2006	% del VAB	% var.	2007	% del VAB	% var.
Mallorca	15.726.056,38	79,32%	6,9%	16.868.065,13	79,48%	7,3%
Menorca	1.684.428,89	8,50%	5,2%	1.775.237,98	8,36%	5,4%
Illes Pitiüses	2.416.657,52	12,19%	5,8%	2.579.579,05	12,15%	6,7%
Total de les Balears	19.827.142,80	107,55%	6,6%	21.222.882,15	111,73%	7,0%

Unitat: en milers d'euros

Font: Direcció General d'Economia.

**QUADRE I-27. VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB PER ILLES
(EN EUROS CONSTANTS DEL 2004) (2004-2007)**

	2004	% del VAB	2005	% del VAB	% var.
Mallorca	13.815.564,80	78,93%	14.181.070,13	79,11%	2,6%
Menorca	1.514.016,02	8,65%	1.543.387,936	8,61%	1,9%
Illes Pitiüses	2.174.860,68	12,42%	2.201.828,952	12,28%	1,2%
Total de les Balears	17.504.441,50	100,00%	17.926.287,02	100,00%	2,4%

	2006	% del VAB	% var.	2007	% del VAB	% var.
Mallorca	14.621.815,76	79,32%	3,1%	15.096.998,77	79,48%	3,2%
Menorca	1.566.152,91	8,50%	1,5%	1.588.846,46	8,36%	1,4%
Illes Pitiüses	2.246.966,45	12,19%	2,1%	2.308.735,55	12,15%	2,7%
Total de les Balears	18.434.935,11	100,00%	2,8%	18.994.580,79	100,00%	3,0%

Unitat: en milers d'euros

Font: Direcció General d'Economia.

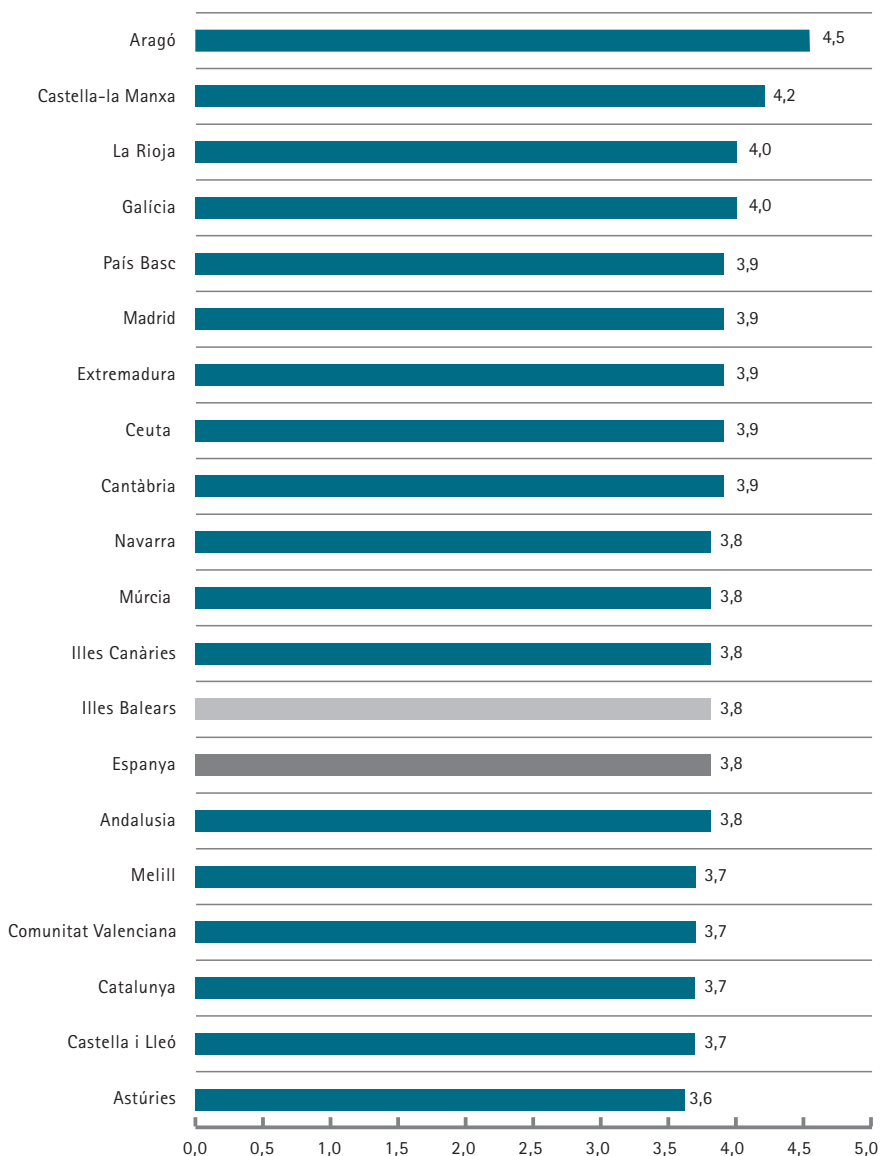
Si analitzam ara el VAB per illes, es pot comprovar que en valors absoluts i en euros constants del 2004, Mallorca assoleix un VAB real de 15.096,99 milions d'euros. A les Pitiüses i a Menorca va ser de 2.308,73 i de 1.588,87 milions d'euros respectivament. Quant al valor absolut en euros corrents, Mallorca assoleix un VAB de 16.868,06 milions d'euros, mentre que a

les Pitiüses i a Menorca va ser de 2.579,57 i de 1.775,23 milions d'euros respectivament. (Vegeu els quadres I-26 i I-27.)

L'estructura econòmica per illes identifica el pes preponderant de Mallorca entorn del 79,5%, mentre que les Pitiüses i Menorca es distribueixen el restant 20,5% (el 12,15%, les Pitiüses, i el 8,4%, Menorca).

Gràfic I-11

Taxa de creixement del PIB (2006-2007) en termes reals

Font: INE.

Per illes el major creixement es produeix a Mallorca, amb el 3,2% i amb una recuperació mínima de 0,1 punt percentual, seguida de les Pitiüses, amb el 2,7% i un augment de 0,6 punts percentuals; finalment Menorca, que té una taxa de l'1,4% i presenta una petita pèrdua de 0,1 punt percentual respecte de l'any 2006. (Vegeu el quadre I-23.)

4.2.2. L'ANÀLISI DE L'OFERTA PRODUCTIVA DE LES ILLES BALEARS I PER COMUNITATS AUTÒNOMES

Les dades de la Comptabilitat Regional d'Espanya, base 2000, que elabora l'INE per al període 2000-2007, permeten estimar la millora del creixement relatiu de les Illes Balears per comparació a la resta de comunitats autònomes. Aquestes dades mostren que per a l'any 2007 el creixement de les Balears no és el més petit per al conjunt de comunitats autònomes, tal com ha passat en els darrers cinc anys, ja que amb un PIB del 3,8% presenta un creixement igual a la mitjana espanyola i Andalusia, i superior als de Melilla, la Comunitat Valenciana, Catalunya, Castella i Lleó i Astúries. (Vegeu el gràfic I-11.)

Igualment, es pot destacar que aquesta millora en la taxa de creixement de Balears és la més important, juntament amb la de La Rioja, Aragó, Extremadura, Canàries i Castella-la Manxa. També es pot indicar que el creixement de l'any 2007 se situa 1,5 punts per sobre del creixement mitjà del període 2000-2007, que ha estat del 2,3%, per la qual cosa les Illes Balears presenten la menor taxa real de creixement del PIB acumulada entre el 2000 i el 2007. (Vegeu els gràfics I-12a i I-12b.)

A partir de la base de dades de la Comptabilitat Regional de l'INE, s'analitza a continuació l'evolució comparativa regional per sectors productius de les Illes Balears en relació amb la resta de comunitats autònomes. Pel que fa a l'anàlisi sectorial, cal tenir en compte que les estimacions per a les Balears poden mostrar —pel poc pes relatiu que té l'economia sectorial balear en el conjunt espanyol— un elevat biaix a l'alça o la baixa en les estimacions que en resulten. És per això que aquestes dades s'han de prendre amb precaució i reserves, ja que es contradiuen amb altres dades aportades per diferents institucions regionals.

4.2.2.1. El sector primari

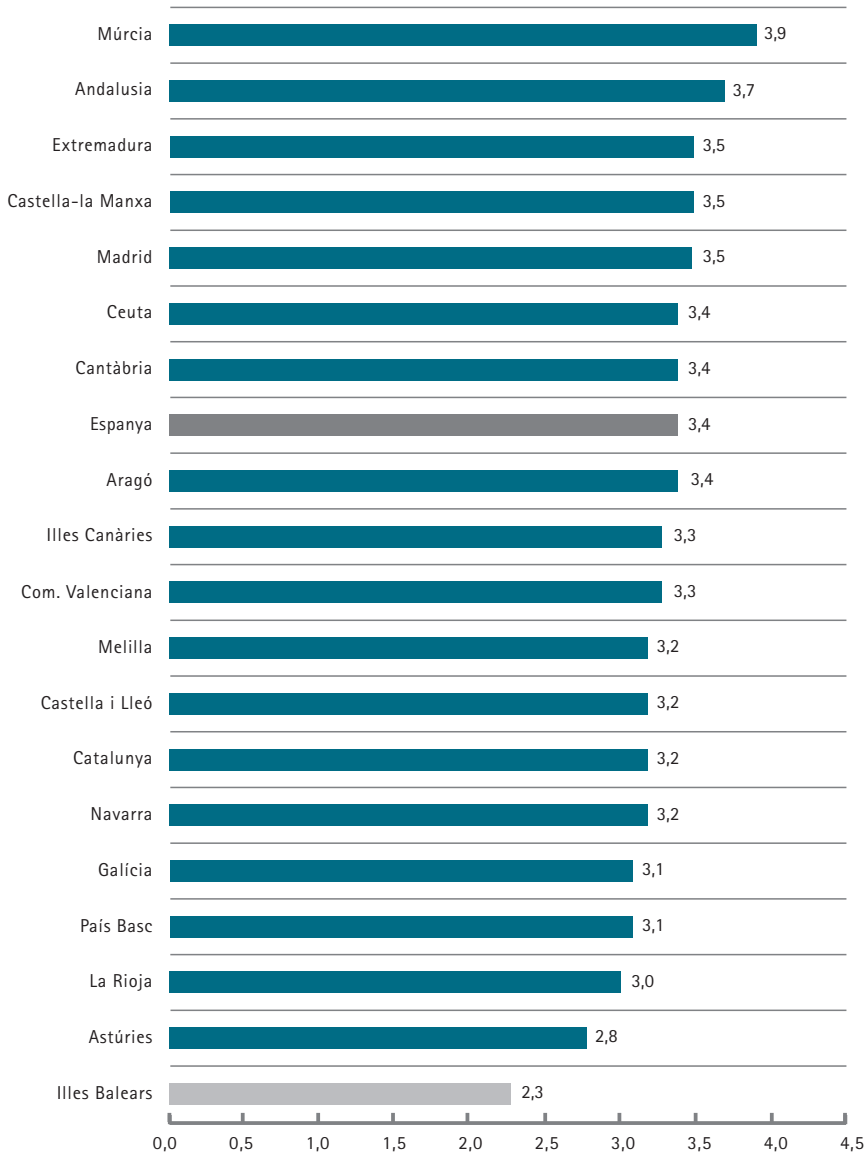
Segons l'INE, el sector primari balear presenta un decreixement del -5,5%, de manera que queda -9,3 punts per sota del que ha registrat l'Estat. Aquesta xifra es desglossa en un decreixement de la productivitat del -24,1% i en un creixement de l'ocupació del 24,6%. El pes estructural del sector primari espanyol és del 2,9%, la qual cosa representa 1,8 punts per sobre del seu pes a Balears. Balears és la segona comunitat autònoma després de Madrid amb un menor pes sectorial del sector primari. (Vegeu el quadre I-28 i l'apartat 5, «Sector primari».)

4.2.2.2. La indústria i l'energia

La indústria i l'energia balears presenten un pujada del creixement del 10,1%, de manera que queden 3,5 punts per sobre del registrat per l'Estat. Aquesta xifra es desglossa en un creixement de la productivitat del 4,8% i en un augment de

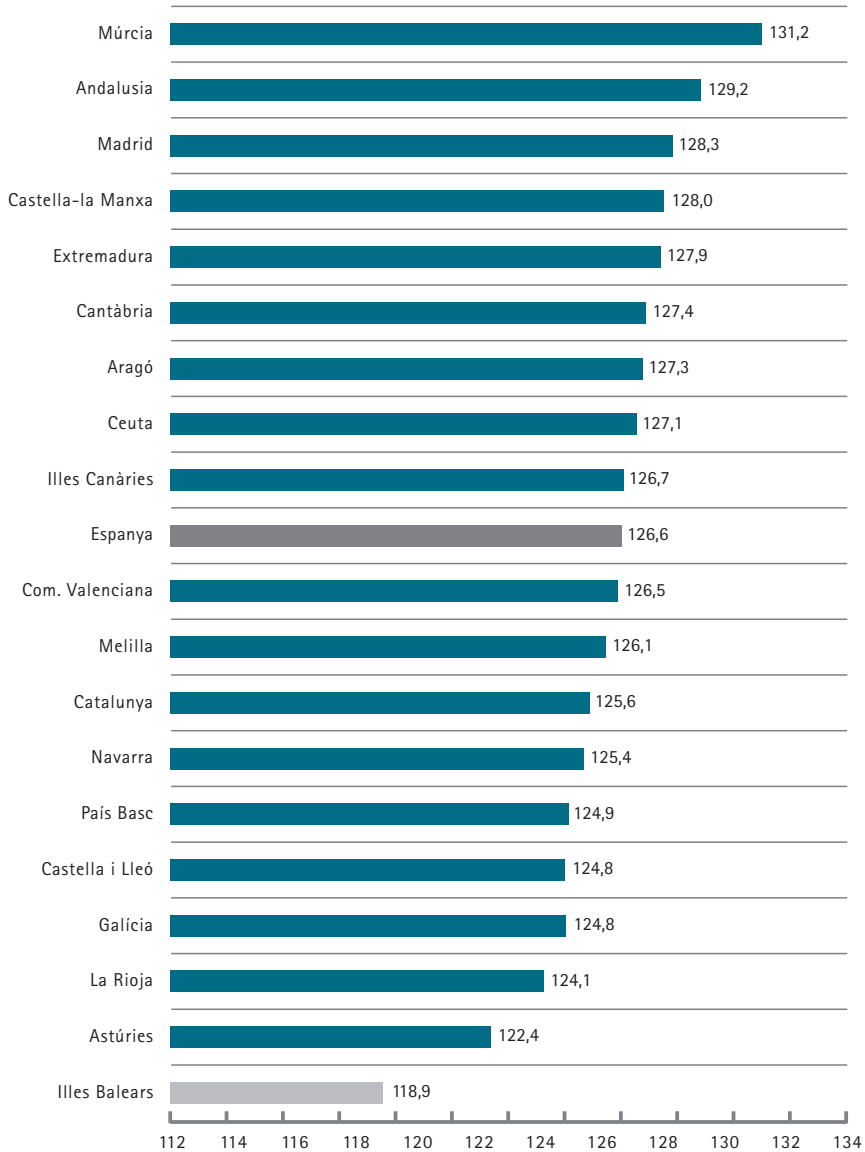
Gràfic I-12a

Taxa de creixement mitjana del PIB (2000-2007) en termes reals

continua

Gràfic I-12b
Taxa de creixement del PIB (2000-2007).
Índex de volum encadenat, referència any 2000=100

Font: INE.

QUADRE I-28. AGRICULTURA I PESCA: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat	Taxa de variació interanual
Andalusia	6.377,48	4,9	830,6	6,30	-2,09	8,57	
Aragó	1.262,74	4,3	154,18	5,00	-4,68	10,16	
Astúries	436,43	2,2	-7,86	-2,20	-14,03	13,76	
Cantàbria	380,20	3,2	11,013	-0,20	-8,63	9,23	
Castella i Lleó	3.688,74	7,3	458,18	6,10	-5,87	12,72	
Castella-la Manxa	2.920,95	9,0	312,89	5,00	2,79	2,15	
Catalunya	2.527,51	1,4	16,92	5,90	-12,17	20,58	
Ceuta	3,74	0,3	0,16	0,90	0,00	—	
Comunitat Valenciana	2.067,49	2,3	91,54	-0,30	23,43	-19,23	
Extremadura	1.418,47	9,1	129,8	3,80	-8,61	13,58	
Galícia	2.377,74	4,9	91,48	1,50	-7,01	9,15	
Illes Balears	249,51	1,1	-3,12	-5,50	24,58	-24,14	
Illes Canàries	489,88	1,3	24,49	-2,90	12,34	-13,57	
La Rioja	468,60	6,8	24,28	0,50	-19,12	24,26	
Madrid	279,93	0,2	0,28	2,40	-13,52	18,41	
Melilla	9,50	0,7	0,76	3,10	7,05	-3,69	
Múrcia	1.253,39	5,1	30,55	1,90	-3,90	6,04	
Navarra	445,44	2,8	43,85	2,10	-1,00	3,13	
País Basc	684,16	1,2	17,97	-2,40	-1,00	-1,41	
Espanya	27.342,00	2,9	2198	3,80	-1,99	5,91	

1. Base 2000.

* Milions d'euros corrents

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya, enquesta de població activa i elaboració pròpia.

QUADRE I-29. INDÚSTRIA I ENERGIA: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat	Taxa de variació interanual
Andalusia	16.411,09	12,6	723,64	4,61	1,53	3,04	
Aragó	6.972,25	23,8	643,68	10,17	4,52	5,41	
Astúries	4.521,31	22,5	386,39	9,34	3,61	5,53	
Cantàbria	2.482,79	20,9	256,46	11,52	4,67	6,54	
Castella i Lleó	9.823,72	19,5	669,48	7,31	2,81	4,38	
Castella-la Manxa	6.743,37	20,8	386,35	6,08	3,30	2,69	

Continua

QUADRE I-29. INDÚSTRIA I ENERGIA: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat
	Taxa de variació interanual					
Catalunya	40.142,61	22,8	2.460,31	6,53	2,73	3,70
Ceuta	96,97	6,8	6,15	6,77	2,02	4,66
Comunitat Valenciana	16.826,14	18,4	657,59	4,07	0,02	4,05
Extremadura	1.579,97	10,2	141,59	9,84	4,05	5,56
Galícia	9.710,56	20,1	668,00	7,39	3,42	3,84
Illes Balears	1.645,96	7,1	150,55	10,07	5,04	4,79
Illes Canàries	2.762,43	7,3	168,63	6,50	2,15	4,26
La Rioja	1.771,71	25,9	124,09	7,53	3,63	3,77
Madrid	21.620,06	13,2	1.169,12	5,72	3,10	2,54
Melilla	57,19	4,4	1,07	7,38	2,44	4,82
Múrcia	4.354,17	17,9	212,93	5,14	2,19	2,89
Navarra	4.519,29	28,5	276,10	6,51	1,68	4,75
País Basc	17.603,39	30,1	1.345,97	8,28	4,39	3,73
Espanya	169.645,00	18,1	10.451,00	6,56	2,75	3,72

1. Base 2000.

* Milions d'euros corrents

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya, enquesta de població activa i elaboració pròpia.

l'ocupació del 5,0%. El pes estructural de la indústria i l'energia a Espanya és del 18,1%, la qual cosa representa 11 punts per sobre del seu pes a Balears. Balears és la darrera comunitat autònoma seguida per Canàries amb un menor pes sectorial de la indústria i l'energia. (Vegeu el quadre I-29 i l'apartat 6, «Sector industrial».)

4.2.2.3. La construcció

La construcció a les Illes Balears presenta un creixement del 4%, de manera que queda 0,2 punts per sobre del que ha registrat l'Estat. Aquesta xifra es desglossa en un decreixement de la productivitat del

-7,2% i en un augment de l'ocupació del 12,0%. El pes estructural del sector de la construcció a Espanya és del 12,2%, la qual cosa representa 0,9 punts per sobre del seu pes a Balears. Balears és la quarta comunitat autònoma després del País Basc, Catalunya i Madrid amb un menor pes sectorial del sector de la construcció. (Vegeu el quadre I-30 i l'apartat 7, «Construcció».)

4.2.2.4. Els serveis

Els serveis a les Balears presenten un creixement del 3,8%, de manera que queden -0,4 punts per sota del registrat per l'Estat. Aquesta xifra es desglossa en un

**QUADRE I-30. CONSTRUCCIÓ: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT
I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)**

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat
	Taxa de variació interanual					
Andalusia	19.229,64	14,7	1.347,61	3,70	3,63	0,07
Aragó	3.602,20	12,3	374,91	6,90	18,93	-10,12
Astúries	2.867,37	14,3	205,44	3,50	4,46	-0,92
Cantàbria	1.674,09	14,1	126,86	3,80	-0,57	4,39
Castella i Lleó	6.240,52	12,4	374,47	2,70	-0,09	2,79
Castella-la Manxa	4.736,15	14,6	289,23	3,00	9,23	-5,70
Catalunya	18.501,47	10,6	1.541,16	3,90	7,05	-2,94
Ceuta	114,87	8,1	5,55	0,70	-15,58	19,29
Comunitat Valenciana	11.892,53	13,0	1.065,01	5,10	9,60	-4,11
Extremadura	2.574,23	16,6	184,83	3,40	3,10	0,29
Galícia	6.572,68	13,6	486,12	3,80	5,99	-2,07
Illes Balears	2.623,78	11,3	183,49	4,00	12,02	-7,16
Illes Canàries	4.746,28	12,4	447,65	5,80	12,87	-6,26
La Rioja	812,00	11,9	60,43	4,80	13,38	-7,56
Madrid	17.950,02	10,9	1.210,29	2,50	-1,55	4,11
Melilla	127,47	9,9	8,29	2,50	-8,93	12,55
Múrcia	3.048,97	12,5	201,95	2,30	7,53	-4,86
Navarra	1.849,20	11,7	171,02	5,50	18,99	-11,34
País Basc	6.017,49	10,3	535,68	5,00	11,58	-5,90
Espanya	115.181,00	12,2	8.820,00	3,80	6,07	-2,14

1. Base 2000.

* Milions d'euros corrents

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya, enquesta de població activa i elaboració pròpia.

**QUADRE I-31. SERVEIS: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT
I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)**

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat
	Taxa de variació interanual					
Andalusia	88.899,62	67,9	6.464,58	4,1	4,24	-0,13
Aragó	17.377,39	59,5	1.331,35	4,1	5,52	-1,35
Astúries	12.275,71	61,1	854,83	3,9	5,26	-1,29
Cantàbria	7.334,94	61,8	538,05	4,0	4,61	-0,58
Castella i Lleó	30.659,14	60,8	2.205,52	4,0	4,53	-0,50

Continua

QUADRE I-31. SERVEIS: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT I ESTRUCTURA PRODUCTIVA PER CA¹ (2006-2007)

	2007*	Pes sobre PIB	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat
	Taxa de variació interanual					
Castella-la Manxa	18.040,80	55,6	1.426,11	4,9	8,82	-3,60
Catalunya	114.958,21	65,3	8.388,09	4,0	4,68	-0,65
Ceuta	1.198,59	84,8	93,36	4,5	0,24	4,25
Comunitat Valenciana	60.979,90	66,5	4.814,43	4,6	2,75	1,80
Extremadura	9.932,25	64,1	700,80	4,2	5,03	-0,79
Galícia	29.725,09	61,4	2.241,95	4,5	3,59	0,88
Illes Balears	18.729,59	80,6	1.363,35	3,8	-1,53	5,42
Illes Canàries	29.984,52	78,9	2.118,81	3,8	3,40	0,39
La Rioja	3.795,60	55,4	276,73	4,4	3,04	1,32
Madrid	124.169,12	75,7	8.455,36	4,3	4,14	0,16
Melilla	1.097,50	85,0	83,91	3,9	0,84	3,04
Múrcia	15.750,96	64,5	1.251,06	4,7	5,04	-0,32
Navarra	9.045,52	57,0	694,65	4,6	0,61	3,96
País Basc	34.074,55	58,4	2.319,78	3,7	-0,29	4,00
Espanya	628.627,00	66,8	45.593,00	4,2	3,88	0,31

1. Base 2000.

* Milions d'euros corrents

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya, enquesta de població activa i elaboració pròpia.

creixement positiu de la productivitat del 5,4% i en una disminució de l'ocupació del -1,5%. El pes estructural del sector terciari espanyol és del 66,8%, la qual cosa representa 13,8 punts per sota del seu pes a Balears. Balears és la comunitat autònoma més terciaritzada de l'Estat, seguida per Canàries i Madrid. (Vegeu el quadre I-31 i l'apartat 8, «Turisme».)

4.2.2.5. El creixement diferencial sectorial

El gràfic de convergència sectorial entre les Illes Balears i Espanya mostra aquests creixements diferencials sectorials, en què

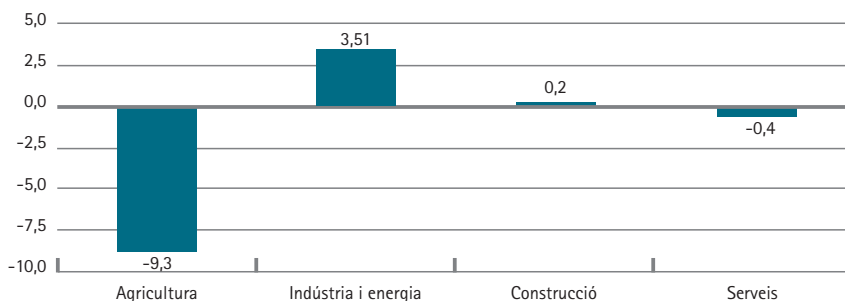
es veu clarament que el major creixement relatiu del PIB a preus de mercat a les Balears al llarg de l'any 2007 està motivat pel major creixement relatiu dels sectors de la indústria i l'energia i de la construcció. (Vegeu el gràfic I-13.)

4.2.2.6. El creixement regional

Quant al conjunt sectorial, a les Balears presenta un creixement del 3,8%, que s'igualava al registrat per l'Estat. Aquesta xifra es desglossa en un creixement positiu de la productivitat de l'1,3% i en un augment de l'ocupació del 2,4%. (Vegeu el quadre I-32.)

Gràfic I-13

**Diferencial de les taxes de creixement a preus de mercat (base 2006)
de les Illes Balears/Espanya, per sectors econòmics, període 06/07**

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya.

**QUADRE I-32. TOTAL: PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT
PER CA¹ (2006-2007)**

	2006*	2007	Variació	PIB	Ocupació	Productivitat
			Taxa de variació interanual			
Andalusia	136.472,40	146.093,29	9.620,89	3,8	3,50	0,29
Aragó	29.989,30	32.601,03	2.611,73	4,5	5,80	-1,23
Astúries	20.952,89	22.430,85	1.477,96	3,6	2,30	1,27
Cantàbria	12.282,53	13.248,19	965,66	3,9	3,50	0,38
Castella i Lleó	52.437,68	56.255,70	3.818,02	3,7	2,62	1,05
Castella-la Manxa	33.712,62	36.201,73	2.489,11	4,2	5,64	-1,36
Catalunya	183.821,11	196.546,04	12.724,93	3,7	2,69	0,99
Ceuta	1.469,65	1.578,11	108,46	3,9	-0,64	4,57
Comunitat Valenciana	95.588,52	102.403,21	6.814,69	3,7	3,17	0,51
Extremadura	16.109,17	17.302,19	1.193,02	3,9	3,57	0,32
Galícia	50.410,02	53.994,80	3.584,78	4,0	2,50	1,46
Illes Balears	24.200,50	25.943,77	1.743,27	3,8	2,42	1,35
Illes Canàries	39.547,39	42.385,97	2.838,58	3,8	3,98	-0,17
La Rioja	7.143,39	7.641,69	498,30	4,0	1,44	2,52
Madrid	171.988,12	183.031,58	11.043,46	3,9	2,54	1,33
Melilla	1.341,44	1.441,38	99,94	3,7	0,00	3,70
Múrcia	25.498,88	27.236,72	1.737,84	3,8	5,90	-1,99
Navarra	16.475,12	17.697,84	1.222,72	3,8	2,19	1,58
País Basc	60.808,60	65.146,71	4.338,11	3,9	0,58	3,30
Espanya	980.954,00	1.049.848,00	68.894,00	3,8	3,08	0,70

1. Base 2000.

* Milions d'euros corrents

Font: INE, comptabilitat regional d'Espanya, enquesta de població activa i elaboració pròpia.

4.3.

L'ANÀLISI DE LA DEMANDA DE LES ILLES BALEARS I PER COMUNITATS AUTÒNOMES

L'anàlisi de la demanda final es fa pels components principals, que són la demanda interior, que inclou la demanda de consum (privat i públic) i d'inversió, i la demanda exterior, que s'expressa a partir del saldo net exterior de béns i serveis, que es calcula com la diferència entre exportacions menys importacions de béns i serveis. Aquestes són les darreres dades publicades per FUNCAS.

Si tots aquests components s'expressen en percentatges respecte del total, és obvi que la suma dels percentatges de la demanda interior i de la demanda exterior ha de sumar el 100%. Així, si ens trobam davant una economia en què s'exporten molts més béns i serveis dels que s'importen, el saldo net exterior de béns i serveis és positiu i, per tant, també el percentatge respecte del total de la demanda final. En contrapartida, el percentatge de la demanda interior del consum i de la inversió ha de ser inferior al 100%. En aquests casos, ens trobam amb economies que no gasten en els seus mercats interiors el 100% de la renda disponible. Aleshores, el sobrant d'aquesta renda no gastada en els mercats interiors s'anomena «estalvi corrent» i són els mercats financers els que s'encarreguen de transferir aquests sobrants d'estalvi cap a l'exterior en forma del que anomenam «capacitat de finançament». Aquest és el cas de les Illes Balears i, com mostram tot seguit, és una característica

bàsica d'una bona part de les economies regionals que es corresponen amb comunitats autònomes que tenen una renda per càpita per sobre de la mitjana estatal.

Així, la part de l'oferta interior que no és demandada ni pel consum de les famílies ni pel consum de les administracions públiques ni per la demanda d'inversió queda disponible per satisfer la demanda neta exterior, que és el saldo de les exportacions menys les importacions de béns i serveis. Per això, en contrapartida al baix percentatge de demanda interior respecte de l'oferta interior, les Balears presenten el segon saldo net exterior respecte de l'oferta interior més alt de l'Estat (5,27%), només superat per Navarra (6,53%). Les altres comunitats autònomes que també presenten un saldo net exterior positiu són, per ordre d'importància: Catalunya (4,05%), Madrid (3,77%), el País Basc (2,87%), la Comunitat Valenciana (1,99%) i La Rioja (0,36%). Aquests percentatges mostren una estabilitat estructural al llarg del septenni 2000-2006. (Vegeu el quadre I-33.)

És interessant aturar-se un moment en les dades de l'estructura del saldo comercial de les Illes Balears, ja que presenta un superàvit positiu per un valor de 1.353,2 milions d'euros, el qual s'explica íntegrament pel superàvit comercial referit a l'estranger, que és de 2.210,0 milions d'euros i que permet finançar amb escreix el dèficit comercial respecte de la resta de comunitats autònomes, que és de 856,8 milions d'euros. El fet que aquest dèficit interior no sigui més abundant s'explica perquè en la balança comercial s'inclou la de serveis, que comptabilitza el superàvit

QUADRE I-33. VARIABLES EXPLICATIVES DEL SUPERÀVIT COMERCIAL A LES BALEARS (2000-2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	(milions d'euros corrents)						
1. Oferta interior	17.907,20	19.098,20	20.247,40	21.263,10	22.487,30	23.934,80	25.687,80
2. Demanda interior (2=2.1+2.2+2.3)	16.446,50	16.815,30	18.149,50	19.498,90	20.830,40	22.540,60	24.334,60
2.1 Consum privat	10.123,00	9.974,80	10.905,80	11.547,90	11.974,60	12.832,80	13.782,90
2.2 Consum públic	1.986,30	2.141,80	2.345,80	2.534,90	2.835,60	3.105,90	3.363,90
2.3 Formació bruta de capital	4.337,20	4.698,70	4.897,90	5.416,10	6.020,20	6.601,90	7.187,80
3. Saldo comercial (3=1-2)	1.460,70	2.282,90	2.097,90	1.764,20	1.656,90	1.394,20	1.353,20
3.1 Exportacions de béns i serveis	16.589,40	16.624,20	16.214,50	16.851,80	17.784,00	18.515,70	19.790,50
3.2 Importacions de béns i serveis	15.128,70	14.341,30	14.116,60	15.087,60	16.127,10	17.121,50	18.437,30
3.3 Saldo comercial interior (resta de comunitats autònomes) (3.3=3.1-3.2)	-1.519,40	-875,80	-552,10	-373,50	-548,90	-594,10	-856,80
3.3.1 Exportacions de béns i serveis	10.829,90	10.722,30	10.813,10	11.965,80	12.390,50	13.163,90	13.938,70
3.3.2 Importacions de béns i serveis	12.349,30	11.598,10	11.365,20	12.339,30	12.939,40	13.758,00	14.795,50
3.4 Saldo comercial amb l'estranger ((3.4= 3.4.1+3.4.2)-(3.4.3+3.4.4))	2.980,10	3.158,70	2.650,00	2.137,70	2.205,80	1.988,30	2.210,00
3.4.1 Exportacions de béns	913,70	1.098,20	1.270,80	995,10	1.186,20	1.053,60	1.164,40
3.4.2 Exportacions de serveis	4.845,80	4.803,70	4.130,60	3.890,90	4.207,30	4.298,20	4.687,40
3.4.3 Importacions de béns	1.747,20	1.606,20	1.727,50	1.707,10	2.013,90	2.030,90	2.149,20
3.4.4 Importacions de serveis	1.032,20	1.137,00	1.023,90	1.041,20	1.173,80	1.332,60	1.492,60

continua

QUADRE I-33. VARIABLES EXPLICATIVES DEL SUPERÀVIT COMERCIAL A LES BALEARS (2000-2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	(milions d'euros corrents)						
4. Balanç de rendes i transferències netes	1.460,70	2.282,90	2.097,90	1.764,20	1.656,90	1.394,20	1.353,20
5. Saldo per operacions corrents	117,00	-541,90	106,10	-124,00	241,10	1.820,10	387,80
Pre-memòria:							
% Superàvit comercial /oferta interior a Navarra	10,91	14,48	11,08	8,86	7,59	7,19	6,53
% Superàvit comercial /oferta interior a Balears	8,16	11,95	10,36	8,30	7,37	5,82	5,27
% Saldo comercial /oferta interior a Catalunya	6,94	10,10	7,94	6,50	5,87	4,86	4,05
% Saldo comercial /oferta interior a Madrid	3,48	6,06	4,22	4,58	4,71	4,48	3,77
% Superàvit comercial /oferta interior al País Basc	4,37	6,43	5,82	5,23	4,01	3,50	2,87
% Superàvit comercial /oferta interior a la C. Valenciana	2,72	4,71	4,26	3,30	2,87	2,68	1,99
% Superàvit comercial /oferta interior a Espanya	-2,82	-2,33	-1,97	-2,22	-3,75	-5,04	-5,76
Contribució del superàvit comercial a Balears sobre el dèficit comercial de l'Estat	7,41	13,28	13,56	9,51	4,93	2,87	2,25

Font: FUNCAS, Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006, i elaboració pròpia.

turístic balear respecte de la resta de comunitats autònomes. D'altra banda, s'ha de tenir en compte que gràcies al turisme estranger s'explica el superàvit de la balança de serveis amb l'estranger, amb 3.144,8 milions d'euros, que per si sol ja cobreix amb escreix la totalitat del dèficit comercial en relació amb la resta de comunitats autònomes.

Igualment, es pot observar que hi ha una correlació elevada entre les comunitats autònomes que presenten un important superàvit comercial respecte de l'oferta interior i l'elevat rànquing en el grau de desenvolupament regional.

Lògicament, aquest saldo net exterior elevat comporta un percentatge més baix pel que fa als diferents components de la demanda final. Així, l'anàlisi de l'estructura de la demanda final per comunitats autònomes mostra comportaments diferents de les Illes Balears que són dignes de destacar, ja que les Illes, després de Navarra, són la comunitat autònoma que mostra el percentatge més baix de demanda interna en relació amb l'oferta interior o renda interior bruta, amb el 94,73%. Aquest fet s'explica perquè es la comunitat autònoma que mostra una participació relativa més reduïda del consum privat, amb el 53,66%, la segona més

QUADRE I-34. ESTRUCTURA DEL QUADRE MACROECONÒMIC DE LES AUTONOMIES ESPANYOLES. ANY 2006. PERCENTATGE DE CADA VARIABLE DEL QUADRE MACROECONÒMIC REGIONAL, ORDENADES DE MAJOR A MENOR SEGONS EL VOLUM TOTAL DE LA SEVA RENDA INTERIOR BRUTA

Autonomies	Consum privat	Consum públic	Inversió	Demanda interna	Vendes externes	Compres externes	Saldo exterior
Catalunya	55,47	13,40	27,08	95,95	113,14	109,09	4,05
Madrid	56,35	12,66	27,22	96,23	98,81	95,04	3,77
Andalusia	68,61	21,43	27,94	117,97	83,16	101,14	-17,97
C. Valenciana	53,88	15,36	28,77	98,01	95,59	93,60	1,99
País Basc	54,21	16,83	26,10	97,13	87,70	84,83	2,87
Castella i Lleó	63,88	23,00	33,92	120,80	73,65	94,45	-20,80
Galícia	65,38	20,95	35,84	122,17	91,07	113,24	-22,17
Illes Canàries	63,56	21,38	28,78	113,72	120,12	133,84	-13,72
Castella-la Manxa	63,67	21,71	41,35	126,74	75,52	102,26	-26,74
Aragó	61,67	17,92	28,86	108,45	91,24	99,70	-8,45
Múrcia	62,12	18,58	27,30	108,00	80,40	88,40	-8,00
Illes Balears	53,66	13,10	27,98	94,73	77,04	71,77	5,27
Astúries	67,85	20,91	32,55	121,32	69,16	90,48	-21,32
Extremadura	63,25	27,84	40,52	131,61	53,02	84,63	-31,61
Navarra	54,79	14,70	23,98	93,47	98,03	91,50	6,53
Cantàbria	62,40	17,35	27,39	107,13	78,78	85,91	-7,13
La Rioja	56,42	15,01	28,21	99,64	89,69	89,32	0,36
Espanya	59,56	17,10	29,11	105,76	93,48	99,24	-5,76

Font: FUNCAS, *Balace económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006*, i elaboració pròpia.

baixa de l'Estat en consum públic després de Madrid, amb el 13,10%, i és la vuitena més baixa en inversió, amb el 27,98%. (Vegeu el quadre I-34.)

En el cas de Balears podem ampliar aquesta informació sobre el saldo net exterior comercial a partir de les dades de duanes que donen informació desglosada per productes de les exportacions i de les importacions (Vegeu el quadre I-35 i el gràfic 14.)

En relació amb les exportacions,³³ al llarg de l'any 2007 es va exportar, un cop descomptades les partides distorsionants (aeronaus, vehicles especials i les seves parts i vaixells i més artefactes flotants) i el saldo net per combustibles, un moderat 1,4% més, amb 447 milions d'euros, davant els 440 milions d'euros de l'any anterior.

Per importància de productes exportats, i tenint en compte els que més tenen a veure amb l'estructura productiva de base exportadora de les Illes Balears (calçat, alimentació, mobles i bijuteria),³⁴ l'evolució de les seves exportacions, per sobre del milió d'euros en termes monetaris, és la següent:

Les exportacions de calçat varen assolir un valor de 118,3 milions d'euros, un -11,4% menys que el 2006. Per països, Alemanya, amb 17,5 milions d'euros (i una quota del 14,8% del total de les

exportacions) es va convertir en el primer país importador; el segueixen França (que en anys anteriors havia estat el primer), Itàlia i el Regne Unit. Entre aquests quatre països sumen 61,7 milions d'euros i acaparen més del 52% del total. Cal destacar que sis anys abans el Marroc s'havia convertit en una destinació habitual de les exportacions, mentre que el 2007 se situa en una posició reduïda amb 92.400 euros. Relacionat amb la indústria del calçat destaca també l'elevat creixement de les exportacions de pell, cuir i pell adobada per un valor de 12,2 milions d'euros i un creixement del 154,4% respecte del 2006.

Les exportacions de productes alimentaris varen assolir els 26,9 milions d'euros, amb una caiguda del -26,2% respecte del 2006. D'entre aquests productes destaquen les exportacions de gomes, resines i extractes vegetals per un valor de 13,3 milions d'euros, el 9,9% menys que el 2006. Els dos principals països receptors són Alemanya, amb 4,3 milions d'euros, el 7,8% més que el 2006 i una quota de mercat del 32%, i Dinamarca, amb 2,8 milions d'euros, el 7,3% més respecte del 2006 i una quota del 21%. També cal destacar el comportament de les exportacions d'hortalisses i de tubercles, amb 10,6 milions d'euros, la qual cosa suposa una disminució del -35,4% respecte de 2006.

33. La informació estadística que s'analitza procedeix del CSC-Agència Tributària corresponent a la classificació «Origen/destinació». És a dir, es té en compte la classificació relativa a la duana des d'on es fa l'operació (aquest és el criteri utilitzat pel Departament de Duanes, Ministeri d'Economia), en lloc de la classificació «Fiscal», que utilitza el codi de domicili fiscal de l'empresa per classificar el comerç exterior. (Vegeu la nota 44 de la Memòria del CES 2004, pàg. 56.)

34. També s'haurien de tenir en compte les exportacions d'aixetes que s'inclouen dins el grup de màquines, aparells i material elèctric juntament amb reactors nuclears, màquines i calderes.

QUADRE I-35. COMERÇ EXTERIOR PER SECCIONS ARANZELÀRIES (2006-2007)

	Exportacions			Importacions			Saldo comercial			
	2006	2007	%	2006	2007	%	2006	2007	Diferència	%
Total	1.151.167	1.521.107	32,1%	2.305.899	2.335.018	1,3%	-1.154.732	-813.911	340.821	-29,5%
Partides distorsionants	612.566	455.977	-25,6%	1.246.326	1.082.599	-13,1%	-633.761	-626.622	7.138	-1,1%
Total sense partides distorsionants	538.602	1.065.131	97,8%	1.059.572	1.252.419	18,2%	-520.971	-187.288	333.682	-64,1%
Aliments	36.467	26.925	-26,2%	69.046	84.823	22,9%	-32.579	-57.899	-25.320	77,7%
Preparacions d'aliments i begudes	8.205	10.740	30,9%	39.647	43.913	10,8%	-31.443	-33.173	-1.731	5,5%
Productes minerals	98.113	618.310	530,2%	431.937	508.156	17,6%	-333.825	110.155	443.980	-133,0%
Productes d'indústries químiques i derivats	26.928	22.763	-15,5%	17.613	21.684	23,1%	9.315	1.079	-8.236	-88,4%
Materials plàstics artificials, cautxú i les seves manufactures	2.756	2.451	-11,0%	15.315	14.607	-4,6%	-12.560	-12.155	404	-3,2%
Pells, cuiros, pelleteria i les seves manufactures	4.782	12.164	154,4%	24.163	32.771	35,6%	-19.382	-20.607	-1.225	6,3%
Fusta, carbó vegetal, suro i les seves manufactures	280	448	60,1%	25.189	28.126	11,7%	-24.909	-27.678	-2.769	11,1%
Paper i manufactures, arts gràfiques	1.121	737	-34,3%	11.060	13.423	21,4%	-9.939	-12.686	-2.747	27,6%
Materials tèxtils i les seves manufactures	7.342	8.240	12,2%	43.828	60.465	38,0%	-36.486	-52.224	-15.738	43,1%
Calçat, capells, paraigües, plomes i flors artificials	133.509	118.333	-11,4%	53.901	65.447	21,4%	79.609	52.886	-26.723	-33,6%
Manufactures de pedra, ciment, ceràmica i vidre	2.357	3.742	58,8%	10.958	12.100	10,4%	-8.601	-8.358	243	-2,8%
Perles fines, pedres, metalls preciosos i bijuteria	17.286	10.921	-36,8%	13.462	13.064	-3,0%	3.824	-2.143	-5.967	-156,0%
Metalls comuns i les seves manufactures	10.614	9.764	-8,0%	29.108	36.102	24,0%	-18.494	-26.338	-7.844	42,4%
Màquines i aparells, material elèctric	104.172	144.692	38,9%	164.805	199.284	20,9%	-60.633	-54.592	6.042	-10,0%
Material de transport	50.813	38.221	-24,8%	19.730	14.827	-24,9%	31.083	23.395	-7.689	-24,7%
Òptica, fotografia i cinema, aparells de precisió	1.806	3.038	68,2%	19.529	21.281	9,0%	-17.723	-18.242	-520	2,9%
Armes i munició, les seves parts i accessoris	97	49	-48,8%	19	27	41,5%	78	23	-55	-70,7%
Mercaderies i productes diversos	14.772	17.194	16,4%	68.011	79.979	17,6%	-53.239	-62.786	-9.547	17,9%
Objectes d'art, de col·lecció i d'antiquitat	470	2.021	330,3%	1.408	1.738	23,4%	-938	283	1.221	-130,2%
No classificats	16.716	14.378	-14,0%	845	605	-28,4%	15.871	13.772	-2.099	-13,2%

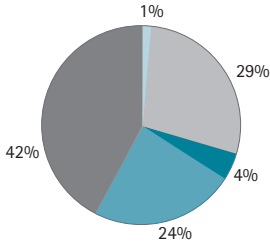
Partides distorsionants: aeronaus, vehicles especials i les seves parts i vaixells i més artefactes flotants. Les dades corresponen a l'origen i la destinació de les Illes Balears (classificació per unitat de producció).

Font: Elaboració pròpia amb dades del CSC-Agència Tributària.

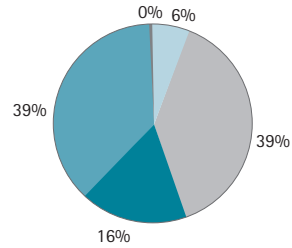
Gràfic I-14

Exportacions i importacions totals, 2007

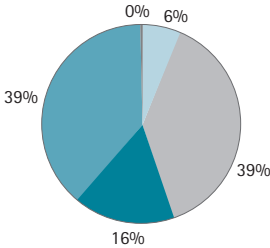
Exportacions Illes Balears

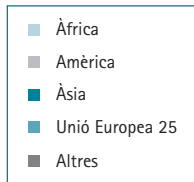
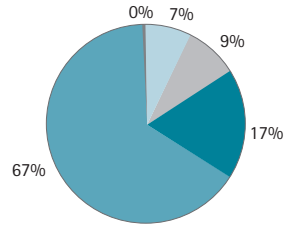
Importacions Illes Balears

Exportacions Espanya

Importacions Espanya

Font: Elaboració pròpia amb dades del CSC-Agència Tributària.

Les exportacions de mobles arribaren el 2007 a 16,2 milions d'euros, amb un creixement del 17,8%. Per països, Mèxic, amb 9,5 milions d'euros, acapara més del 58% del total de les exportacions.

Finalment, les exportacions de perles fines varen assolir el valor de 10,9 milions d'euros, davant els 17,3 milions d'euros de l'any anterior, amb una caiguda del -36,8%. Per països, França, amb 1,8 milions d'euros, i els Estats Units, amb 1,7 milions d'euros, copen una tercera part del mercat total.

En relació amb les importacions durant el 2007, i un cop descomptades les partides distorsionants i els combustibles

minerals, s'arriba a 744 milions d'euros, el 18,6% més que el 2006, amb 628 milions d'euros.

Les importacions de calçat assoleixen un valor de 63,5 milions d'euros, davant els 52,2 milions d'euros de l'any 2006, amb un augment del 21,8%. Per països, del Marroc varen arribar 24,9 milions d'euros, seguit de la Xina, amb 18,8 milions d'euros (el 30% del total), i d'Itàlia, amb 5,5 milions d'euros (el 9% del total). Les importacions de calçat es comptabilitzen a la partida corresponent a calçat, capells, paraigües i flors artificials, amb un total de 65,4 milions d'euros, el 21,4% més que el 2006.

Les importacions de mobles assoleixen un valor de 55,1 milions d'euros, el 19,8% més que el 2006. Per països, les importacions de Polònia arriben a 9,8 milions d'euros; seguida per Suècia, amb 9,4 milions d'euros, i Itàlia, amb 7,0 milions d'euros. El conjunt d'importacions de mobles, juntament amb les joguines, s'engloba a la partida de mercaderies i productes diversos, que arribaren a 79,9 milions d'euros, el 17,6% més respecte de l'any 2006.

Les importacions d'aparells i material elèctric arriben a un total de 36,0 milions d'euros, davant els 43,5 milions d'euros del 2006, amb un decreixement del -17,3%. Aquestes importacions s'engloben dins la partida de màquines i material elèctric. Per països, cal destacar que on principalment compram material elèctric és la Xina, amb 18,3 milions d'euros i una quota del 51% del total importat.

Les importacions de llet i derivats arriben a 28,2 milions d'euros, mentre que el 2006 varen ser de 9,1 milions d'euros. Aquest augment suposa un creixement del 211,6%. Quant a la quantitat importada, es va passar de 4.165 milers de quilos el 2006 a 14.578 milers de quilos el 2007.

Les importacions de fusta i les seves manufactures assoleixen un valor de 27,5 milions d'euros, davant els 24,6 milions d'euros de l'any 2006, amb un augment de l'11,6%. Les importacions de Suècia (7,4 milions d'euros) acaparen més del 27% del total; la segueixen els Estats Units (4,7 milions d'euros), i Alemanya i el Camerun (amb 3 milions d'euros).

Les importacions de peces i complements de vestir, tant de punt com de no punt, guanyen posicions. Així, les importacions de peces de punt arriben a 23,3 milions d'euros (el 46,3% més que el 2006), mentre que les importacions de peces de no punt assoleixen un valor de 23,1 milions d'euros (el 51,8% més que el 2006). Aquestes dues partides s'engloben en la partida de materials tèxtils i les seves manufactures, que registren 60,4 milions d'euros en importacions, el 38,0% més que l'any 2006.

El saldo comercial, una cop excloses les partides distorsionants, és deficitari i es duplica en relació amb l'any 2006. Així, es passa d'un dèficit de 187,1 milions d'euros el 2006 a un dèficit de 297,4 milions d'euros el 2007, amb un increment del 58,9%. Aquest augment s'explica per l'increment del saldo deficitari en les partides d'aliments, que puja el 77,7% (arriba a un dèficit de 57,9 milions d'euros), de tèxtil, que ha augmentat el 43,1% (amb un dèficit de 52,2 milions d'euros) i de materials comuns, que s'ha incrementat el 42,4% (amb un dèficit de 26,3 milions d'euros).

Quant a les partides que registren superàvits comercials, hi ha el calçat, amb 52,9 milions d'euros, les de material de transport, amb un saldo de 23,4 milions d'euros, i els productes d'indústries químiques i derivats, amb 1,1 milions d'euros. Aquestes partides coincideixen amb les que tenien superàvit comercial el 2006, excepte les perles fines, si bé és cert que els imports s'han reduït.

4.4.

LA INVERSIÓ ESTRANGERA

Sobre la base de les dades del Registre d'Inversions Exteriors del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, es pot afirmar que la inversió bruta estrangera sense entitats de tinença de valors estrangers (ETVE), que es pot assignar per comunitat autònoma a les Illes Balears, va augmentar el 37,1% l'any 2007 i va asso-

lir els 132,9 milions d'euros (35,95 milions d'euros més que el 2006). (Vegeu el quadre I-36.)

En el conjunt de les comunitats autònomes es produeix, en canvi, un creixement del 249,9%; s'arriba a 28.683,79 milions d'euros, amb un increment de 20.485,79 milions d'euros, per la qual cosa les Balears perden 0,56 punts en la seva participació, que per a l'any 2007 és del 0,46%.

QUADRE I-36. INVERSIÓ ESTRANGERA PER COMUNITATS AUTÒNOMES (SENSE ETVES*) (2006-2007)

	Any 2006		Any 2007	
	Milions d'euros	% sobre el total	Milions d'euros	% sobre el total
Andalusia	228,00	2,39	229,60	0,80
Aragó	90,00	0,94	206,98	0,72
Astúries	33,00	0,35	8,32	0,03
Cantàbria	4,00	0,04	10,05	0,03
Castella i Lleó	31,00	0,33	23,02	0,08
Castella-la Manxa	237,00	2,49	22,05	0,08
Catalunya	2.522,00	26,48	2.521,41	8,74
Ceuta i Melilla	9,00	0,09	2,61	0,01
Comunitat Valenciana	161,00	1,69	1.729,12	5,99
Extremadura	4,00	0,04	3,66	0,01
Galícia	92,00	0,97	47,50	0,16
Illes Balears	97,00	1,02	132,95	0,46
Illes Canàries	40,00	0,42	122,00	0,42
La Rioja	1,00	0,01	2,82	0,01
Madrid	4.116,00	43,21	22.242,56	77,10
Múrcia	93,00	0,98	39,77	0,14
Navarra	136,00	1,43	9,64	0,03
País Basc	304,00	3,19	1.329,73	4,61
Total CA	8.198,00	86,07	28.683,79	99,43
Sense regionalitzar	1.327,00	13,93	165,25	0,57
Espanya	9.525,00	100,00	28.849,04	100,00

* Entitats tenidores de valors estrangers

Font: Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme (Secretaria de l'Estat de Comerç i Turisme). Registre d'Inversions Exteriors.

Les principals comunitats autònomes són Madrid (22.242,6 milions d'euros) i Catalunya (2.521,4 milions d'euros), que en conjunt reben més del 85% (85,8%) de la inversió bruta estrangera assignada. A continuació, a certa distància, hi ha la Comunitat Valenciana (1.729,1 milions d'euros), el País Basc (1.329,7 milions d'euros), Andalusia (229,6 milions d'euros), Aragó (207,0 milions d'euros) i les Balears. La inversió bruta total inclosa la partida sense assignar per comunitat autònoma és de 28.849,04 milions d'euros, amb un augment del 202,9%.

nes anuals— va ser del 3,9% a les Illes Balears, 0,3 punts per sota de l'Estat. La inflació màxima es va registrar a Múrcia, amb el 4,7%, i la mínima a Ceuta, amb el 3%. (Vegeu el gràfic I-15)

La inflació com a mitjana de les taxes de variació anual és del 2,7% a Balears (-0,12 punts) per sota de l'espanyola, però 0,6 punts per sobre de la que presenta l'índex de preus al consum harmonitzat (IPCH) de la Unió Monetària Europea (zona euro), la qual cosa reflecteix una pèrdua de competitivitat, en relació amb els països europeus, per a tots els béns i els serveis que s'ofereixen des de Balears. (Vegeu el gràfic I-16 i l'apartat 2.2.)

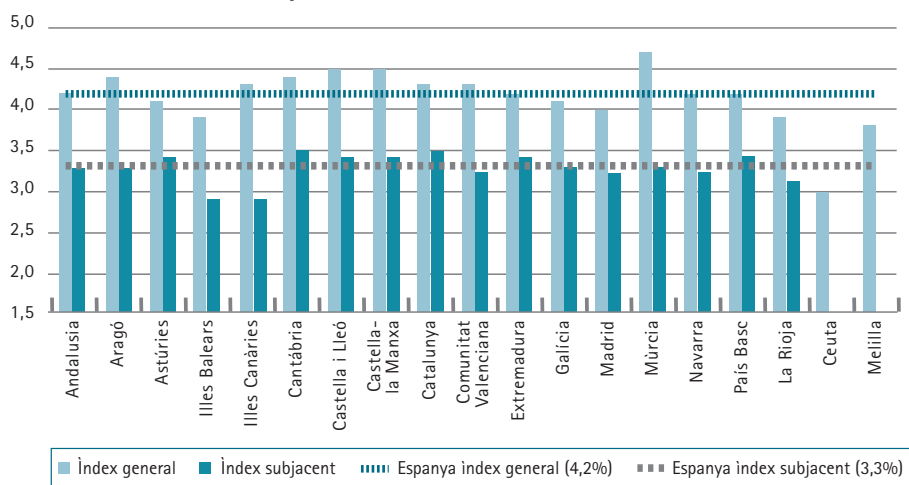
4.5.

ELS PREUS

La inflació interanual (desembre a desembre) valorada per la via de l'índex de preus de consum —com a variació de les mitja-

Per rúbriques, els creixements positius d'inflació a Balears, per a l'any 2007, s'han produït amb més intensitat a transport (+6,9 punts); aliments i begudes no alcohòliques (+6,4 punts); begudes alcohòliques i tabac (+5,8%); hotels, cafès

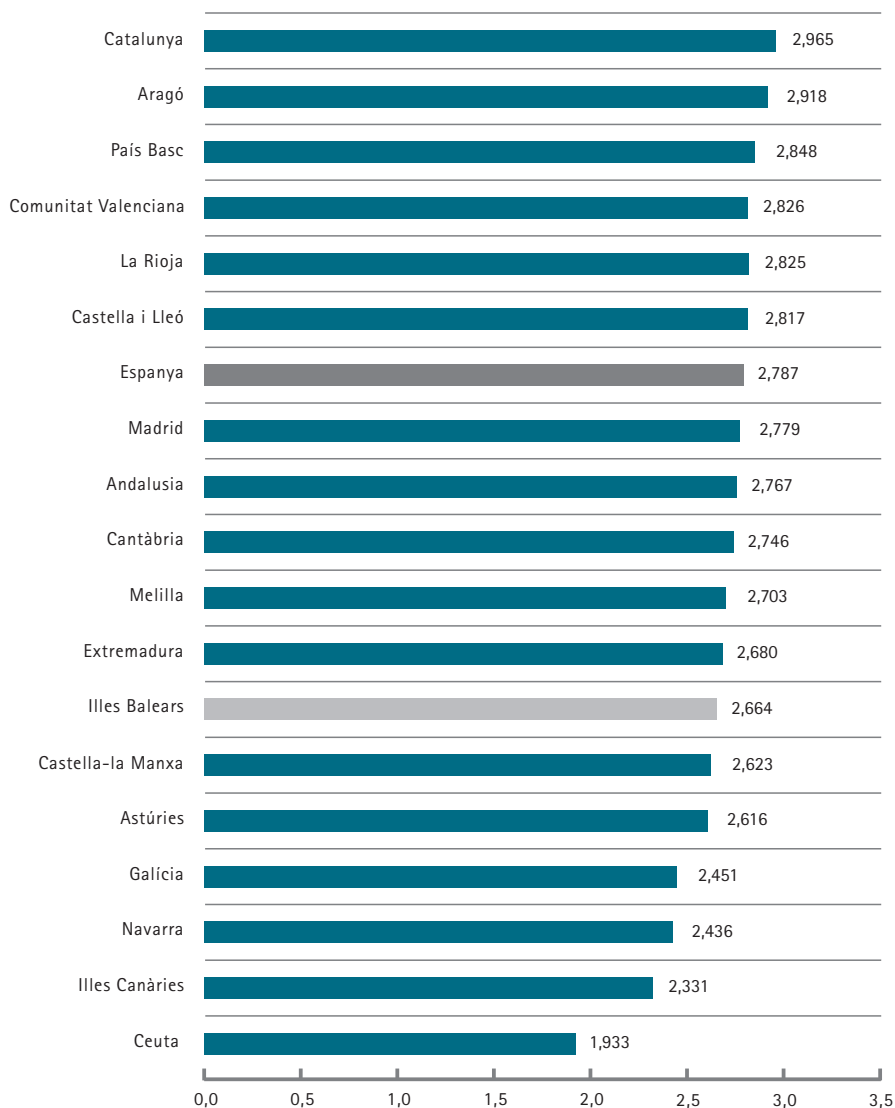
Gràfic I-15
IPC per comunitats autònomes, 2007

Font: INE, Bolletí mensual d'estadística.

Gràfic I-16

IPC per comunitats autònomes. Taxes de variació anual (2006)

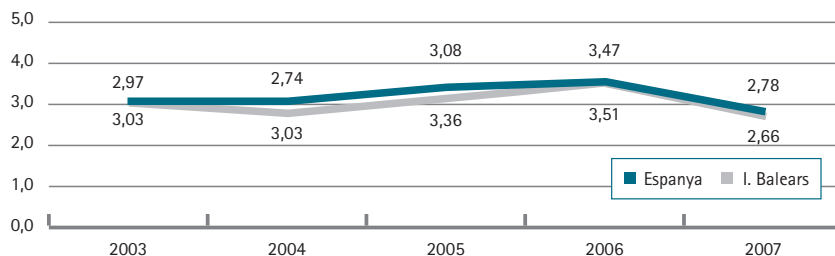
Font: INE, Índex de preus de consum (IPC). Base 2006, i elaboració pròpia.

QUADRE I-37. IPC BALEARS I ESPANYA. BASE 2006 (DESEMBRE DE 2007)

	% Var. interanual Illes Balears	% Var. interanual Espanya	Diferència (Balears - Espanya)
Aliments i begudes no alcohòliques	6,4	6,6	-0,2
Begudes alcohòliques i tabac	5,8	6,1	-0,3
Vestit i calçat	1,6	1,2	0,4
Habitatge	3,4	4,8	-1,4
Parament	1,7	2,5	-0,8
Medicina	-2,5	-2,1	-0,4
Transport	6,9	7,1	-0,2
Comunicacions	1,0	0,8	0,2
Oci i cultura	-0,3	-0,8	0,5
Ensenyament	4,3	4,1	0,2
Hotels, cafès i restaurants	4,5	4,9	-0,4
Altres béns i serveis	2,2	3,0	-0,8
Índex General	3,9	4,2	-0,3

Font: INE, Índex de Preu al Consum (IPC). Base 2006. Desembre 2007, i elaboració pròpia

Gràfic I-17
Deflactor implícit del PIB a preus bàsics. Base 2003-2007

Font: FUNCAS, Cuadernos de Información Económica, núm. 203, març-abril 2008.

i restaurants (+4,5%); ensenyament (+4,3 punts); habitatge (+3,4%), altres béns i serveis (+2,2%); parament (1,7%); vestit i calçat (+1,6%), i comunicacions (+1,0 punts). (Vegeu el quadre I-37.)

Pel que fa a la inflació subjacent, un cop descomptats els efectes inflacionistes dels

aliments no elaborats i de l'energia, Balears és la comunitat autònoma que la presenta més baixa, juntament amb Canàries, amb el 2,9%, i la més alta es produeix a Cantàbria i Catalunya, amb el 3,5%. Espanya té una inflació subjacent del 3,3%. (Vegeu l'apartat 3.3.)

La variació del índex de preus implícits en el PIB a preus bàsics (deflactor del PIB) al llarg del quinquenni 2003-2007 mostra unes taxes de creixement de la inflació lleugerament menors a Balears respecte d'Espanya. (Vegeu el gràfic I-17.)

L'evolució del deflactor del VAB, segons les dades facilitades per la Direcció General d'Economia per al trienni 2005-2007, és la següent: 3,8%, 3,7% i 3,9% respectivament. (Vegeu l'apartat 4.2.1.)

4.6.

L'EVOLUCIÓ DE LA RENDA REAL PER CÀPITA I ELS SEUS DETERMINANTS

En aquest apartat desglossam —d'acord amb la nota metodològica de l'apartat 4.1 i amb les darreres dades disponibles de la FUNCAS referides als anys 2000 i 2006— l'anàlisi de l'evolució de la renda regional des del punt de vista de l'evolució de la renda real per càpita i dels seus determinants, que són la productivitat i els factors demogràfics.

4.6.1. L'EVOLUCIÓ DE LA RENDA REAL PER CÀPITA

Les Illes Balears ocupen, en un procés decreixent, la vuitena plaça en PIB per

càpita dins el conjunt de les comunitats autònomes, amb un índex (102,14) respecte d'Espanya de 100, darrere del País Basc (135,87), Madrid (133,39), Navarra (126,50), Catalunya (117,66), Aragó (110,45), La Rioja (108,51) i Cantàbria (102,26). En comparació de l'any 2000 hem perdut (-13,22 punts), ja que la renda real per càpita regional de Balears ha crescut -1,1 punts per sota de la mitjana espanyola, fet que es pot explicar, inicialment, perquè la renda regional ha crescut menys que la mitjana espanyola (Vegeu l'apartat 4.3.), mentre que la població experimenta un dels creixements regionals més importants per comunitats autònomes. (Vegeu el quadre I-38 i l'apartat 2 del capítol III, «Demografia i llar».)³⁵

Si es té en compte el concepte de renda familiar bruta disponible per càpita corregida pel poder de compra, les Illes Balears se situen en setena posició dins el conjunt de comunitats autònomes, amb un índex respecte d'Espanya de 100 de 103,79, darrere de Madrid (129,21), el País Basc (126,33), Navarra (126,25), Aragó (111,90), Catalunya (108,38) i Cantàbria (103,90). En relació amb l'any passat Balears perd dues posicions. (Vegeu el quadre I-39.)

El canvi de posicions de les comunitats autònomes en renda per càpita es deu a l'evolució dels seus factors determinants: la productivitat i els factors demogràfics.³⁶

35. L'anàlisi de la situació relativa de les comunitats autònomes en relació amb la UE-27 es pot consultar a l'apartat 2.6.

36. Per una reflexió de les tendències de més llarg termini, vegeu Guillem López Casanovas i Joan Rosselló Villalonga, «Evolución económica de Baleares: una perspectiva de treinta años», dins *Islas Baleares. Serie de Estudios Regionales 2003*, BBVA, Madrid.

**QUADRE I-38. RÀNKING DE LES AUTONOMIES ESPANYOLES EL 2007.
ÍNDIX PER HABITANT (MITJANA ESPANYOLA = 100)**

Comunitats	PIB		Renda regional bruta		Demanda interior	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Andalusia	73,09	75,99	77,09	78,72	82,34	86,64
Aragó	109,54	110,45	104,11	105,98	109,72	111,45
Astúries	86,15	92,13	80,50	86,01	94,84	104,57
Cantàbria	96,72	102,26	92,52	97,92	96,20	101,51
Castella i Lleó	92,02	97,58	88,90	93,39	101,06	112,44
Castella-la Manxa	79,57	76,68	81,48	78,10	93,73	93,49
Catalunya	122,60	117,66	120,32	116,41	110,06	106,26
Ceuta	87,28	98,50	90,12	103,14	108,33	123,89
Comunitat Valenciana	92,77	87,71	95,31	89,14	90,06	82,08
Extremadura	65,25	71,49	66,35	72,32	77,85	90,58
Galícia	79,17	85,55	76,19	81,74	87,74	99,99
Illes Balears	115,36	102,14	122,73	107,09	108,41	96,78
Illes Canàries	86,68	81,76	95,24	87,91	97,53	94,21
La Rioja	114,49	108,51	114,12	108,25	111,17	101,92
Madrid	136,83	133,39	133,45	133,31	126,12	117,31
Melilla	87,23	98,19	91,93	103,35	114,58	135,77
Múrcia	83,43	81,60	87,44	85,61	87,92	82,69
Navarra	127,30	126,50	126,41	126,79	111,13	110,83
País Basc	127,78	135,87	119,98	128,77	115,12	120,12
Espanya	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: FUNCAS, Cuadernos de Información Económica, núm.203, març-abril, 2008.

**QUADRE I-39. RÀNKING DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES, 2007.
ÍNDIX PER HABITANT (MITJANA ESPANYOLA=100)**

Comunitats	Renda familiar bruta disponible en paritat de poder de compra (PPC)	
	2000	2007
Andalusia	75,78	79,16
Aragó	109,65	111,90
Astúries	84,89	90,50
Cantàbria	95,52	103,90
Castella i Lleó	95,38	102,62
Castella-la Manxa	86,88	85,56
Catalunya	117,95	108,38

Continua

**QUADRE I-39. RÀNQUING DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES, 2007.
ÍNDEX PER HABITANT (MITJANA ESPANYOLA=100)**

Comunitats	Renda familiar bruta disponible en paritat de poder de compra (PPC)	
	2000	2007
Ceuta	88,73	91,10
Comunitat Valenciana	94,62	89,12
Extremadura	71,20	82,63
Galícia	81,88	88,21
Illes Balears	117,38	103,79
Illes Canàries	95,37	97,01
La Rioja	112,87	102,01
Madrid	131,58	129,21
Melilla	87,47	94,34
Múrcia	85,40	82,11
Navarra	124,45	126,25
País Basc	117,82	126,33
Espanya	100,00	100,00

Font: FUNCAS, *Cuadernos de Información Económica*, núm.196, gener-febrer del 2007.

4.6.2. L'EVOLUCIÓ DELS FACTORS DETERMINANTS DE L'EVOLUCIÓ DE LA RENDA REAL PER CÀPITA: LA PRODUCTIVITAT I ELS FACTORS DEMOGRÀFICS³⁷

D'acord amb la introducció metodològica quant a la selecció de dades de la FUNCAS, aquestes també permeten aprofundir una mica més en aquesta anàlisi dinàmica de l'evolució de la renda real per càpita regional en relació amb Espanya mitjançant l'estudi de les seves variables explicatives per al període 2000-2006. (Vegeu el quadre I-40 i el gràfic I-18.)

Observau que aquest creixement de la renda real per càpita de Balears en un -0,66% anual acumulatiu al llarg del període (2000-2006) es pot explicar pel

comportament de dues variables: la productivitat, que cau un 2% anual acumulatiu al llarg d'aquest sexenni i que fa referència al component del progrés tècnic, i la taxa d'ocupació regional, que fa referència a la dinàmica demogràfica i laboral i de la qual se'n poden desglossar les tres variables explicatives: la relació entre els ocupats i els actius que cau un -0,05% anual acumulatiu, la taxa d'activitat (mesurada per la relació entre els actius i la població potencialment activa o població en edat de treballar) que creix un 1,33% anual acumulatiu i el factor demogràfic (mesurat per la relació entre la població potencialment activa o població en edat de treballar i la població resident), que creix un 0,01% anual acumulatiu.

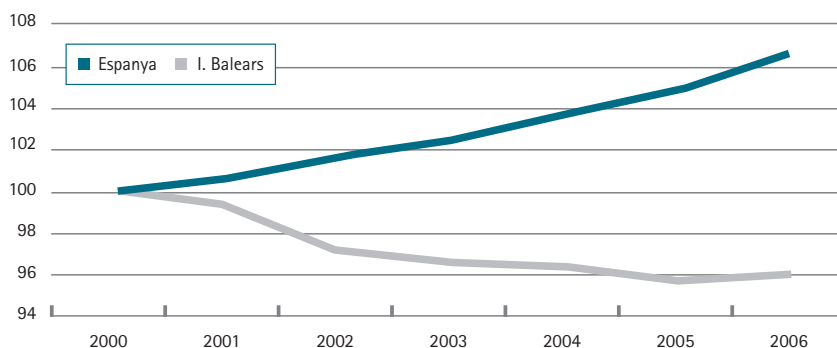
37. Per elaborar aquest apartat ens remetem a la nota metodològica i a l'anàlisi de l'any passat. (Vegeu la *Memòria del CES 2006*, pàg. 99 a 106.)

QUADRE I-40. TAXA DE CREIXEMENT ANUAL DEL VAB PER CÀPITA I DELS SEUS COMPONENTS A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006)

	Balears		Espanya		Diferència taxes anuals acumulatives 2006/2000
	2006	Taxa anual acumulativa 2006/2000	2006	Taxa anual acumulativa 2006/2000	
Renda per càpita real	15.814,29	-0,66	16.685,65	1,07	1,75
Productivitat del treball	32.629,42	-1,95	38.545,07	-0,40	1,55
Relació ocupats/actius	0,9358	-0,05	0,9067	0,42	0,48
Taxa d'activitat	0,7521	1,33	0,7183	1,29	-0,04
Factor demogràfic	0,6926	0,01	0,6645	-0,24	-0,25

Font: FUNCAS, Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006, i elaboració pròpia

Gràfic I-18
**Renda per càpita real de les Balears i Espanya.
Any 2000-2006 (any 2000 base 100)**

Font: FUNCAS, Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000-2006, i elaboració pròpia.

Tal com ja assenyalàvem l'any passat és un tema obert a les Illes Balears el fet que, com que s'ha produït un major «efecte de regularització» del factor treball (Vegeu l'apartat 1 del capítol II, «Mercat de treball»), això pot haver induït a subestimar la producció corresponent, ja que aquesta no creix al mateix ritme que l'ocupació i, per tant,

pot provocar un efecte estadístic de subestimació de la productivitat del treball. Aquest efecte estadístic, d'altra banda, se sol produir relativament amb més freqüència en aquelles les que presenten una forta terciarització, com és el cas de les Balears. Tampoc no es poden menysprear en el cas de les Illes l'efecte estacional i el sobredimensiona-

ment de l'oferta de serveis, tant públics com privats, al llarg dels mesos que es corresponen amb la temporada baixa del turisme.

En relació amb el comportament de la productivitat es presenta a continuació l'actualització de les dades analitzades l'any passat a partir de la Comptabilitat Regional d'Espanya (CRE, base 2000) de l'INE. (Vegeu el quadre I-41.)

Com es pot veure per les dades anteriors i per a l'any 2006, la productivitat aparent del treball del conjunt de l'economia de les Illes Balears es troba per sobre de la mitjana nacional (102,4, la quarta comunitat autònoma). (Vegeu l'addenda I-41.)

També es troben per sobre la productivitat del sector primari (107,1, la quarta d'Espanya) i la del sector dels serveis (109,7, la primera d'Espanya). En canvi són inferiors la productivitat de la indústria (86,7, la quarta més baixa de l'Estat) i la del sector de la construcció (74,8, la més baixa de l'Estat). Tal com s'afirma en l'estudi del CES: «La millora de la productivitat del sector de la construcció és, per tant, on es troba una de les fonts potencials d'ajust estructural sectorial més important a les Illes Balears per millorar els registres de l'evolució de la productivitat regional.»³⁸ (Vegeu el quadre I-41.)

En relació amb l'anàlisi de la productivitat de les comunitats autònomes, l'anàlisi de l'evolució de la productivitat aparent del factor treball a escala autonòmica exigeix un canvi de visió, per la qual cosa es refe-

reix al nivell d'ocupació. Així, mentre la Comptabilitat Nacional té en consideració el treball mitjà en llocs de feina equivalents a temps complet, la Comptabilitat Regional empra el treball total. Per tant, en aquest apartat els comentaris sobre el PIB per ocupat es fan en termes que permet la CRE-2000. Es pot dir que l'expressió a escala regional del moderat avenç de la productivitat registrat durant el període 2000-2006 configura un panorama general variat en el qual es manifesta una lleugera correlació negativa entre els progressos de la productivitat i el grau de desenvolupament de les diferents autonomies. De fet, de les onze comunitats autònomes els increments de la productivitat de les quals augmentaren la mitjana nacional nou tenien un PIB per habitant inferior a la mitjana de l'Estat. Aquesta anàlisi es pot corroborar en relació amb les regions europees amb el que s'ha fet a l'apartat 2.6.

Dins de les onze regions esmentades, la productivitat de les quals va créixer més que el valor mitjà nacional entre els anys 2000 i 2006, i que per tant han vist els seus índexs Espanya=100, del PIB per ocupat, destaquen Melilla i Andalusia, els índexs relatius dels quals varen augmentar 3 punts, i Castella i Lleó, que va rondar aquesta xifra. També varen obtenir millores en els seus registres, amb augments de l'índex superiors a un punt, Extremadura, Astúries, Galícia i Aragó. Contràriament, els pitjors comportaments es produeixen a Canàries, amb un índex del PIB per ocupat que va baixar 3,3 punts, i a Madrid i La Rioja, amb descensos que superen àmpliament els 2 punts.

38. «El sector de la construcció a les Illes Balears». CES, Palma, 2008, pàg. 194.

QUADRE I-41. PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS BÀSICS PER OCUPAT. PIB PER OCUPAT, MITJANA ESPANYA = 100 (2006)

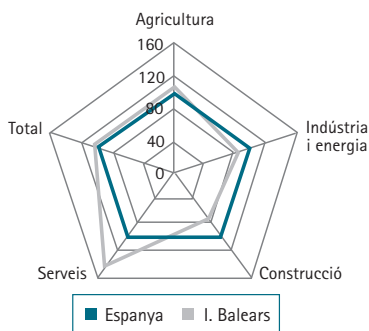
	Any 2006				
	Agricultura	Indústria i energia	Construcció	Serveis	Total
Andalusia	95,1	96,3	104,4	93,9	95,2
Aragó	103,6	103,0	101,3	94,6	97,7
Astúries	96,1	115,8	110,8	93,4	101,4
Cantàbria	89,7	110,9	97,1	97,1	98,4
Castella i Lleó	110,0	109,6	93,3	97,1	98,9
Castella-la Manxa	97,2	84,1	97,5	86,2	85,8
Catalunya	109,6	100,4	103,3	105,1	105,1
Ceuta	36,6	240,8	83,6	98,1	102,0
Comunitat Valenciana	104,6	81,0	89,2	97,5	93,3
Extremadura	90,4	88,4	95,4	83,1	82,7
Galícia	98,2	91,1	99,9	90,5	90,9
Illes Balears	107,1	86,7	74,8	109,7	102,4
Illes Canàries	90,8	94,0	81,2	103,4	98,1
La Rioja	113,6	90,0	94,1	103,5	98,0
Madrid	86,2	121,8	111,9	106,9	109,5
Melilla	95,6	162,1	78,4	90,4	94,8
Múrcia	99,4	83,3	94,7	93,5	91,3
Navarra	100,7	103,5	97,7	102,4	102,2
País Basc	103,1	114,8	118,5	107,5	113,3
Espanya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Dades revisades (darreres estimacions).

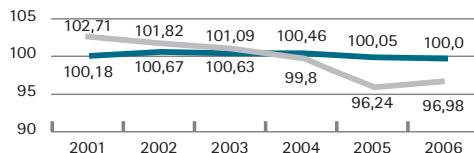
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (comptabilitat regional d'Espanya. Base 2000), i *Informe económico-financiero de las administraciones territoriales 2005*, Ministeri d'Administracions Públiques, Ministeri de la Presidència. Madrid, 2006.

ADDENDA

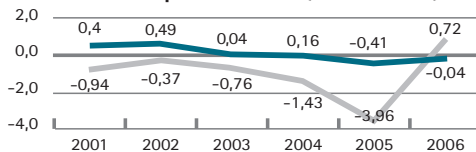
Productivitat Espanya-Illes Balears, 2006

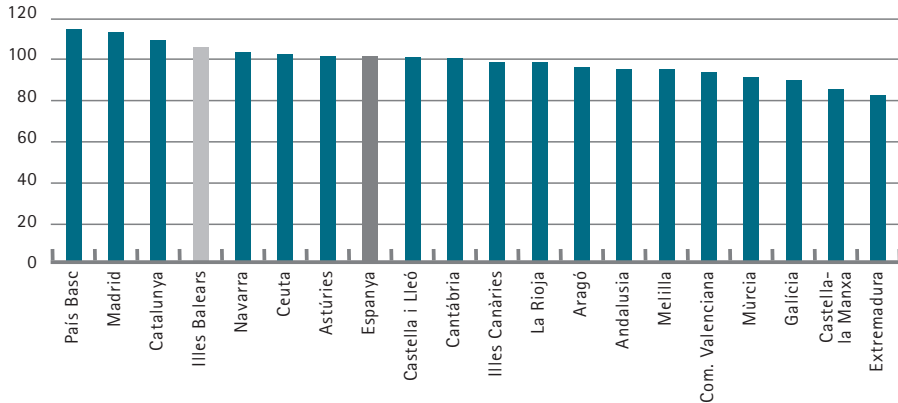
Variació productivitat (2001-2006) (Nivells)

Variació productivitat (2001-2006)

Gràfic I-19
Producte interior brut a preus bàsics per ocupat (Espanya=100), 2006

Font: Informe económico-financiero de las administraciones territoriales 2006, Ministeri d'Administracions Públiques, Ministeri de la Presidència. Madrid, 2007.

Vists els comportaments regionals observats, el PIB per ocupat de les diferents comunitats autònomes l'any 2006 es va situar en una forquilla els valors màxims de la qual correspongueren al País Basc i a Madrid, amb índexs (Espanya=100) de 113,3 i 109,5 respectivament, i els valors més baixos a Extremadura (82,7) i Castella-la Manxa (85,8). La diferència entre els índexs de les regions millor i pitjor situades ha disminuït des de 33,6 punts del 2000 a 30,6 el 2006, i continua sent en tot cas inferior a l'existent quan es considera el PIB per habitant.

Al llarg d'aquest període hi ha hagut una certa estabilitat en els extrems del rànquing, ja que al llarg d'aquests setenni els cinc primers llocs s'han mantingut estables: el País Basc, Madrid, Catalunya, Illes Balears i Navarra. (Vegeu el gràfic I-19.)

4.7.

L'ESTALVI, LA INVERSIÓ I LA CAPACITAT DE FINANÇAMENT

Una característica que presenten les comunitats autònomes amb una renda per càpita superior a la mitjana espanyola és que el fet que tinguin un baix nivell relatiu de consum privat i públic respecte de la renda que generen els facilita disposar d'uns elevats nivells d'estalvi regional, que en el cas de les Balears per a l'any 2006 se situen en 8.843,8 milions d'euros, el 41% dels quals procedeixen del sector privat i el 59%, del sector públic. (Vegeu el quadre I-42.)

Aquestes dades demostren que les Balears estalvien el 35,90% del PIB regional, que és la segona quota més elevada, després de Madrid, amb el 36,31%, per al conjunt de comunitats autònomes. Les segueixen per

QUADRE I-42. BALANÇ ECONÒMIC PER SECTORS INSTITUCIONALS PRIVATS I PÚBLICS A LES ILLES BALEARS (2000-2006)							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	(milions d'euros corrents)						
1. Renda disponible a preus de mercat	18.024,20	18.505,30	20.353,50	21.216,50	22.656,60	24.988,70	25.990,60
1.1 Consum regional	12.109,30	12.116,60	13.251,60	14.082,80	14.810,20	15.938,70	17.146,80
1.1.1 Consum privat	10.123,00	9.974,80	10.905,80	11.547,90	11.974,60	12.832,80	13.782,90
1.1.2 Consum públic	1.986,30	2.141,80	2.345,80	2.534,90	2.835,60	3.105,90	3.363,90
1.2 Estalvi regional brut	5.914,90	6.388,70	7.101,90	7.133,70	7.846,40	9.050,00	8.843,80
1.2.1 Estalvi privat	3.048,60	3.134,00	3.281,20	3.491,50	3.550,00	3.655,70	3.662,90
1.2.2 Estalvi públic	2.866,30	3.254,70	3.820,70	3.642,20	4.296,40	5.394,30	5.180,90
2 Formació bruta de capital	4.337,20	4.698,70	4.897,90	5.416,10	6.020,20	6.601,90	7.187,80
2.1 Inversió privada	3.962,00	4.277,50	4.407,80	4.885,50	5.483,00	6.010,60	6.504,60
2.2 Inversió pública	375,20	421,20	490,10	530,60	537,20	591,30	683,20
3. Capacitat (+) / necessitat de finançament (-)	1.577,70	1.690,00	2.204,00	1.717,60	1.826,20	2.448,10	1.656,00
3.1 Sector privat	-913,40	-1.143,50	-1.126,60	-1.394,00	-1.933,00	-2.354,90	-2.841,70
3.2 Sector públic	2.491,10	2.833,50	3.330,60	3.111,60	3.759,20	4.803,00	4.497,70
Pre-memòria:							
4. PIB a preus bàsics	14.211,20	15.289,30	16.130,20	16.903,80	17.815,50	18.842,80	20.028,00
% capacitat de finançament del sector públic a les Balears en % PIB	17,53	18,53	20,65	18,41	21,10	25,49	22,46
% capacitat de finançament del sector públic a Madrid en % PIB	11,32	12,60	12,46	14,01	15,08	14,68	19,50
% capacitat de finançament del sector públic a Catalunya en % PIB	7,31	8,12	8,13	9,89	8,95	10,26	10,01

continua

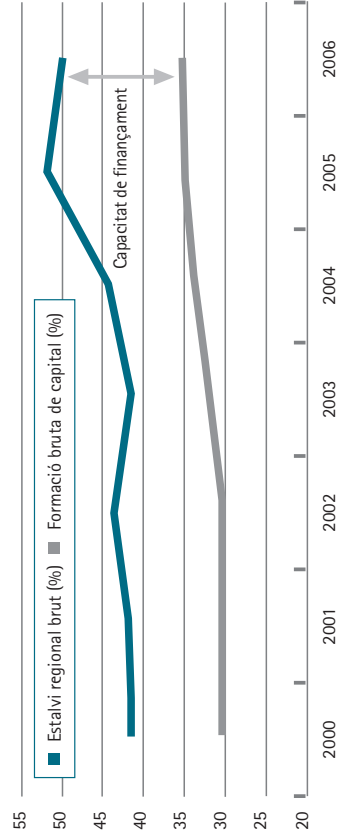
QUADRE I-42. VARIABLES EXPLICATIVES DEL SUPERÀVIT COMERCIAL A LES BALEARS (2000-2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
(milions d'euros corrents)							
% capacitat de finançament del sector públic al País Basc en % PIB	1,23	1,82	2,20	3,01	3,27	4,80	4,24
% capacitat de finançament del sector públic a la Comunitat Valenciana en % PIB	2,66	3,49	3,73	3,03	3,28	4,36	3,78
% capacitat de finançament del sector públic a Navarra en % PIB	-0,36	0,16	-0,08	0,37	1,50	2,31	1,91
% capacitat de finançament del sector públic a la Rioja en % PIB	0,47	0,49	0,17	0,88	1,05	1,08	1,00

Font: FUNCAS, *Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006*, i elaboració pròpia.

ADDENDA

Estalvi, inversió i capacitat de finançament de Balears (2000-2006)

Font: Elaboració pròpia.

QUADRE I-43. QUOTA DE L'ESTALVI REGIONAL EN PERCENTATGE DEL PIB I DE LA INVERSIÓ EN PERCENTATGE DE LA RENDA INTERIOR BRUTA (2006)

	Estalvi	Inversió
1. Madrid	36,31	27,22
2. Illes Balears	35,90	27,98
3. Navarra	29,93	23,98
4. Catalunya	29,57	27,08
5. País Basc	27,72	26,1
6. Comunitat Valenciana	26,45	28,77
7. La Rioja	26,16	28,21
Mitjana (1 a 7)	30,29	27,05
8. Aragó	21,28	28,86
9. Illes Canàries	17,83	28,78
10. Cantàbria	16,84	27,39
11. Galícia	15,69	35,84
12. Castella-la Manxa	15,03	41,35
13. Castella i Lleó	14,92	33,92
14. Múrcia	14,79	27,3
15. Extremadura	11,35	40,52
16. Andalusia	9,50	27,94
17. Astúries	8,48	32,55
Mitjana (8 a 17)	14,57	32,44
Espanya	23,74	29,11

Font: FUNCAS, *Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006*, i elaboració pròpia.

ordre d'importància Navarra (29,93%), Catalunya (29,57%) el País Basc (27,72%), la Comunitat Valenciana (26,45%) i La Rioja (26,16%). (Vegeu el quadre I-43)

També es pot destacar que el fet determinant de la inversió regional no són les taxes regionals d'estalvi, ja que la major part les comunitats autònomes que superen el 25% de quota regional d'estalvi respecte del PIB inverteixen per sota dels nivells d'estalvi generats, de manera que

es produeix un sobrant d'estalvi que no és canalitzat cap a la inversió regional, sinó cap al transvasament de recursos financers a l'exterior en forma de capacitats de finançament, ja que les regions riques no són objecte d'un sobre esforç inversor per part de l'Estat. Així, la mitjana inversora de les set comunitats autònomes que més estalvien és del 27,05%, mentre que aquesta mitjana inversora per a la resta de comunitats, que estalvien menys del 25%, és del 32,44%.³⁹

39. Aquest és un tema clau per explicar els processos de convergència real entre les comunitats riques i les comunitats menys desenvolupades.

Per tant, és a les comunitats autònomes més riques i amb més capacitat d'estalvi on es generen les capacitats més elevades de finançament cap a la resta de comunitats, atès el menor esforç inversor relatiu. En el cas de les Balears, l'any 2006 es pot comprovar que la capacitat de finançament de 1.656,0 milions d'euros es deu exclusivament al sector públic, amb 4.497,7 milions d'euros, ja que el sector privat es troba en una situació de necessitat de finançament per un valor de -2.841,7 milions d'euros, tot i l'elevat volum d'inversions estrangeres que fa el sector turístic a l'exterior, que són comptabilitzades *ex-ante* com a estalvi regional del sector privat.

Altrament, les dades aclareixen que les Illes Balears són la comunitat autònoma que presenta el percentatge respecte del PIB més alt de capacitat de finançament del sector públic quant a la resta de comunitats autònomes, que, per a l'any 2006, és del 22,5%.⁴⁰

4.8.

LA DISTRIBUCIÓ FUNCIONAL DE LA RENDA

La distribució funcional de la renda a cost dels factors (treball i capital) mesura la part de la renda que s'assigna als salaris com a contrapartida a la retribució del factor treball i els excedents bruts

d'explotació com a contrapartida a la retribució del factor capital. A Balears la remuneració dels salaris representa el 55% de la renda regional i els excedents bruts d'explotació, el 45% restant, amb una pèrdua de 6 punts en la renda regional en els darrers quatre anys. En el cas d'Espanya aquests percentatges, al cost dels factors, són inversos als de Balears i els salaris han perdut 2,2 punts en la renda nacional a favor de les rendes del capital.

El comportament dels excedents bruts d'explotació i la relació que tenen amb la inversió privada s'analitzen a continuació amb el mateix criteri metodològic de les memòries del CES dels anys anteriors.

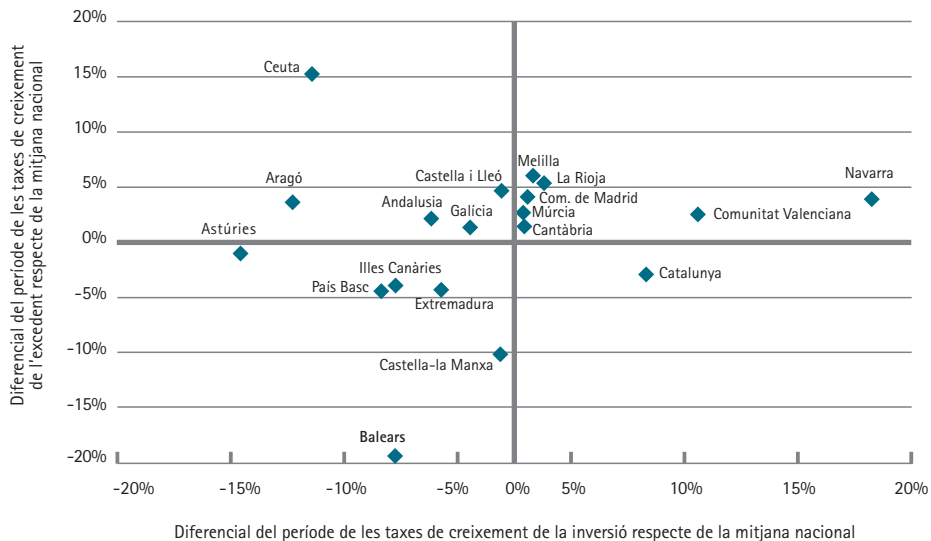
En el gràfic I-20 s'observa la situació de totes les comunitats autònomes pel que fa al període 2000-2006. La situació de les Balears en el tercer quadrant indica una posició en què es produeixen diferències negatives de creixement de les Illes Balears respecte de la mitjana nacional pel que fa a la inversió i als excedents, fet que explica el menor creixement acumulat de les Balears en relació amb la resta de comunitats autònomes al llarg del septenni 2000-2006. (Vegeu l'apartat 4.3, «Anàlisi regional per comunitats autònomes».)

A continuació, s'ha representat l'evolució de les Illes Balears des de l'any 2000 fins al 2006 en el seguiment de les diferen-

40. Vegeu l'apartat 4.4.5 «El comportament de la inversió pública i el finançament regional» de la *Memòria del CES 2004 sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears*, pàg. 75-80.

Gràfic I-20

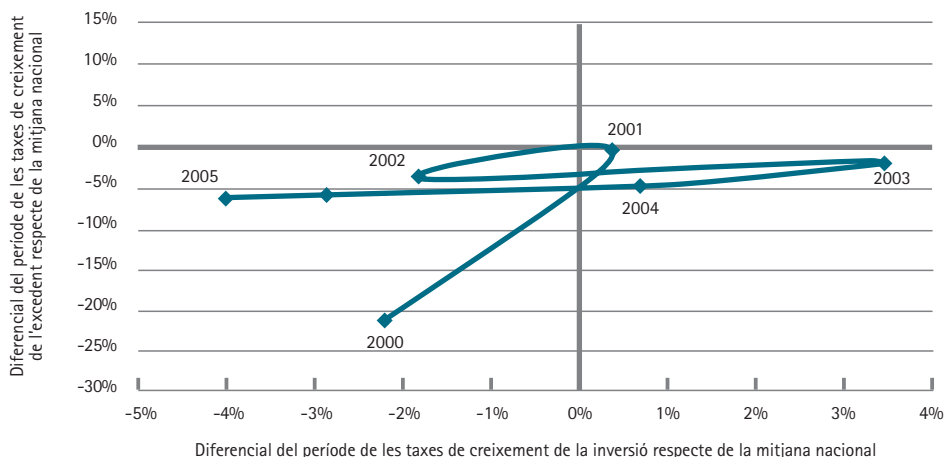
Distribució excedent / Inversió privada. Promig del 2000-2006 (distància a la mitjana espanyola)

Font: FUNCAS, *Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000-2006*, i elaboració pròpia.

Gràfic I-21

Comportament excedents / inversió Illes Balears, 2000-2006

Font: FUNCAS, *Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000-2006*, i elaboració pròpia.

QUADRE I-44. DISTRIBUCIÓ FUNCIONAL DE LA RENDA A BALEARS (2005-2006)

Conceptes	2005	2006	Var. absoluta 06/05
Taxa salarial	0,5434	0,5501	0,0067
Taxa d'excedent	0,4566	0,4499	-0,0067
Total	1	1	0

VARIABLES EXPLICATIVES DE LA VARIACIÓ DE LA TAXA D'EXCEDENT

Conceptes	1	2	3 = 2/1
	2005	2006	Factor de creixement
1. Cost salarial per treballador (w)	25.444,07	26.819,80	1,054068787
2. Productivitat (n)	46.825	48.753	1,041174276
3. Factor de creixement (w/n)			1,012384585
4. Taxa salarial 2005			0,5434
5 = (3)*(4). Taxa salarial 2006			0,5501
6 = (5)-(4). Var. absoluta de la taxa salarial			0,0067
7 = (-6). Var. Absoluta de la taxa d'excedent			-0,0067

Font: FUNCAS, *Balance económico regional (autonomías y provincias) años 2000 a 2006*, i elaboració pròpia.

cies de creixement que presenten els excedents bruts i les taxes d'inversió en relació amb la mitjana de l'Estat. (Vegeu el gràfic I-21.)

Segons aquesta anàlisi, es produeix una recuperació de les inversions respecte de la mitjana de l'Estat al llarg dels anys 2001, 2003 i 2004, i negativa per a la resta dels anys analitzats en correspondència amb el menor creixement relatiu dels excedents.

Amb relació al comportament dels excedents a les Balears de l'any 2006 en comparació de l'any anterior, es presenten les dades del quadre I-44. D'acord amb aquest quadre, es pot observar que l'any 2006 la taxa d'excedent a les Illes Balears va caure 0,67 punts. La causa que explica aquest fet es troba en la circumstància que el creixement monetari dels costos salarials per treballador o costos laborals unitaris (CLU) va ser d'1,29 punts per sobre del creixement monetari de la productivitat.